GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

GŁOS LUDU

SOBOTA 22 LUTEGO 1997 ROKU TEL./FAKS (069) 66 07 252 NR 22 ◆ CENA 4,- Kč

– Spróbuj ober..., welter..., číšník!
Rys. BRONISŁAW LIBERDA

▲ Konsul generalny RP w Ostrawie Bernard Błaszczyk i konsul Piotr Szwarc w rozmowie z dyrektor bogumińskiej podstawówki Marią Sładeczek podczas czwartkowej wizyty w Boguminie. Fot. "GL" - M. RADŁOWSKA-OBRUSNIK

KONFERENCJA PRASOWA RADY POLAKÓW

Kto naprawi krzywdy?

OSTRAWA (mro) - Jeśli się nie istnieje, to nie można z nikim kolaborować. Organizacje polskiej mniejszości narodowej zostały rozwiązane w 1938 roku, a pomimo to po wojnie nie umożliwiono im wznowienia działalności, dodatkowo jeszcze oskarżając na podstawie Dekretów Beneša o kolaborację i nacjonalizując ich majątek - takie sformułowania padały na piątkowej konferencji prasowej zorganizowanej w Domu Polskim w Ostrawie przez Radę Polaków w RC.

Na pytania licznie przybyłych dziennikarzy odpowiadali zarówno Wawrzyniec Fójcik, prezes Rady Polaków, jak i Danuta Branna. Podsumowując temat restytucji, zgodnie podkreślili, że nowym impulsem rozwiązania sytuacji było spotkanie w sierpniu dwa lata temu między premierami V. Klausem i J. Oleksym. Niestety, ówczesne deklaracje "dobrej woli" ugrzęzły w biurokratycznych trybach, zaś plany zwrotów "obiektów zastępczych" nie uwzględniają obowiązującej legislatywy.(W Karwinie likwidator Państwowego Przedsiębiorstwa Magazynów Węglowych nie może bez naruszenia prawa przekazać bezpłatnie Radzie Polaków zaproponowanego przez Urząd Powiatowy obiektu, gdyż musi go jak najlepiej sprzedać). Jak stwierdzono na konferencji, Rada Polaków nadal oczekuje od rządu czeskiego "częściowej naprawy krzywd".

Omawiano także sprawy polskiego szkolnictwa w RC. Danuta Branna podkreśliła, że władze samorządowe i administracji państwowej nie zawsze uwzględniają interesy mniejszości na-

Ciąg dalszy na str. 2

● NASZA ANKIETA

Mój nauczyciel

Szkoła to nie tylko okazały gmach, a w nim dostatnio i nowocześnie wyposażone klasy i gabinety. Szkoła - to przede wszystkim nauczyciele. Przywołujemy ich twarze, wracając myślami w lata szkolne. I chociaż wiele wspomnień zatarł przemijający czas, ulubionego nauczyciela lub nauczycielkę z lat młodości każdy z nas zapamięta do końca życia...

Inż. TADEUSZ GUZIUR, technik, Skrzeczoń: "W latach 1960-62 w czwartej i piątej klasie szkoły podstawowej w Skrzeczoniu uczyła mnie Lucja Kudłówna, obecnie Franek. Pochodziła z Szonychla-Kopytowa. Bardzo mile wspominam zwłaszcza zajęcia w przyrodzie oraz lekcje gimnastyki. O panującej w klasie iście rodzinnej atmosferze świadczy m. in. to, że w odróżnieniu od mego wyższego kolegi z ławy szkolnej, Tadka Szeligi, byłem przez moją nauczycielkę nazywany po prostu Tadzikiem. Panią Franek pamiętam jako znakomitego, choć wymagającego pedagoga, ale równocześnie osobę bardzo serdeczną. Jest też moim wzorem społecznika, jako jedna z nielicznych kobiet z powodzeniem pełniła funkcję przewodniczącej MK PZKO w Cz. Cieszynie-Sibicy. Spotkałem moją ulubioną nauczycielkę m. in. niedawno w czasie obchodów jubileuszu skrzeczońskiego chóru, którego swego czasu była członkinią. Przed dwoma laty pani Franek była na pogrzebie byłego dyrektora polskiej szkoły w Skrzeczoniu, Rudolfa Wójcika, ale późno się o tym, niestety, dowiedziałem i bardzo żałowałem, że nie miałem okazji się z nią spotkać".

STANISŁAWA DUDOWA, emerytka, Lutynia Dolna: "Wspominając ulubionych nauczycieli, nie mogę pominąć mojego najdroższego tatusia, Jana Górniaka, który uczył mnie od 3 do 5 klasy w szkole w Lutyni Dolnej. Był bardzo łagodnego usposobienia, lubiany przez dzieci i ogólnie szanowany. Pracował też społecznie. Zawsze mawiał: *"Uczcie się, bo nikt w życiu nie da wam niczego za darmo, tego, czego teraz się nauczycie, będziecie w życiu potrzebować"*. Zginął w obozie koncentracyjnym. Jemu też zawdzięczam znajomość języka niemieckiego, co w czasie wojny bardzo mi się przydało. W szkole wydziałowej w Lutyni Dolnej uczył mnie przyrody i chemii Karol Prymus. Pamiętam jego mądre podejście do uczniów. Był ogólnie szanowany i lubiany. Nigdy też nie zapomnę ks. profesora Juroszka, który w gimnazjum ortowskim uczył mnie religii i francuskiego. Dziś widzę, że był niekiedy za dobry i zbyt łagodny, co

Ciąg dalszy na str. 2

B. KMIECIK: "OBOWIĄZKIEM POLAKÓW JEST POMAGAĆ SOBIE NAWZAJEM"

Radość w TNP i HPC

W siedzibie firmy KATIM w Karwinie doszło we czwartek do finalizacji rozmów w sprawie udzielania przez agencję handlową "B. Kmiecik i spółka" z Katowic stałej, comiesięcznej, pomocy finansowej dla szkół polskich na Zaolziu, a także dla Harcerstwa Polskiego w RC.

Adresatów tej pomocy reprezentowali prezes Towarzystwa Nauczycieli Polskich, Stanisław Folwarczny, oraz zastępca naczelnika HPC, Marian Piszczek. Przypomnijmy, że agencja handlowa "B. Kmiecik i spółka" jest dużym eksporterem polskiego węgla i koksu na czeski rynek. Jak poinformowała prezes spółki, Barbara Kmiecik, zarząd jej firmy odpowiedzialnością za realizację tej pomocy obarczył zastępcę dyrektora ds. eksportu, Marka Wiencka.

Pierwsze wpłaty określonych kwot pieniężnych (ich wysokości umawiające się strony postanowiły nie ujawniać) wpłyną na konta obu organizacji jeszcze w miesiącu lutym. Jednak zgodnie z życzeniem darczyńcy, ich dysponentem będzie dyrektor firmy KATIM, Karol Michalski.

"Sądzę, że tak będzie najbezpieczniej, ponieważ pan Karol najlepiej zna potrzeby tutejszego społeczeństwa polskiego" - powiedziała prezes Kmiecik.

Ciąg dalszy na str. 2

● Z KRAJU I ZE ŚWIATA

◆ Prezydent Václav Havel udał się wczoraj do belgijskiego uzdrowiska Spa na kurację w ramach rekonwalescencji po grudniowej operacji. Prezydentowi, który pozostanie w Spa 5-6 dni, towarzyszy małżonka Dagmara.

◆ Słowacki minister spraw zagranicznych Pavol Hamzik wyraził ubolewanie z powodu - jak oświadczył - niedostatecznego zainteresowania Niemiec wypłaceniem odszkodowania dla ok. 13 tys. ofiar nazizmu w Słowacji.

◆ Zoran Djindjić, przewodniczący Partii Demokratycznej z koalicji opozycyjnej "Razem", został wybrany na nowego burmistrza Belgradu.

◆ Minister spraw zagranicznych Estonii Toomas Hendrik Ilves wyraził zaniepokojenie zbliżeniem rosyjsko-amerykańskim.

◆ 122. urodziny obchodziła wczoraj najstarsza żyjąca na świecie osoba - Francuzka Jeanne Calment.

ROBOCZA WIZYTA KONSULÓW

W Boguminie pozytywnie

BOGUMIN (mro) - Zapoznaniu się z sytuacją mniejszości polskiej służyła czwartkowa wizyta konsula generalnego RP w Ostrawie Bernarda Błaszczyka i konsula Piotra Szwarca w Boguminie.

Konsulom towarzyszył Petr Vicha, burmistrz miasta, jego zastępczyni Věra Palkowa oraz kierownicy wydziałów szkolnictwa i kultury - Roman Funk i organizacyjnego Zdeněk Veselý. Uczestnikami delegacji czeskiej byli także przedstawiciele Polaków - Bogdan Waluszczyk, członek przedstawicielstwa miejskiego oraz Bogusław Czapek z PZKO w Skrzeczoniu.

Obydwie strony pozytywnie oceniły dotychczasową współpracę tak

Ciąg dalszy na str. 2

"PIERWSZYM KROKIEM BYŁO POWOŁANIE KOŁA PZKO" - MÓWI B. WALICKI

110 lat - z przerwami - Klubu Polskiego

Rok 1997 jest dla praskiej Polonii rokiem bardzo ważnym - to właśnie przed 110 laty w stolicy Czech, wówczas jeszcze tylko jednym z większych miast monarchii austro-węgierskiej, 15 stycznia 1887 roku powstał Klub Polski w Pradze, którego pierwszym przewodniczącym został Stanisław Towarnicki. Działał Klub aż do roku 1940, później jednak został rozwiązany, a udało się go reaktywować dopiero po rewolucji aksamitnej, w sierpniu 1991 roku. Pierwszym prezesem odnowionego Klubu został **Bronisław Walicki.** Pełnił tę funkcję do roku ubiegłego, kiedy przeprowadził się do Czeskiego Cieszyna, nadal jednak pozostaje członkiem Zarządu tej organizacji.

◆ ◆ Panie Bronisławie - jak to się właściwie wszystko zaczęło i w jaki sposób po 52 latach milczenia udało się ożywić Klub Polski w Pradze? Na początku stało przecież praskie MK PZKO, które powstało bodajże w roku 1989...

- Może na początek kilka wyjaśnień... Klub Polski jest jedną z najstarszych organizacji polonijnych w Czechach - można by nawet powiedzieć, że jest najstarszą tego typu organizacją w Europie, a może i na świecie. Bo i "Strzecha" wiedeńska jest młodsza od nas. A na Zaolziu w tych czasach, bo chodzi przecież o rok 1887, nie było jeszcze żadnej organizacji polonijnej, bo nie było takiej potrzeby - nie było przecież Zaolzia...

Jeżeli natomiast chodzi o Polonię praską, to udało nam się ją zorganizować w roku 1989, kiedy to 3 maja odbyło się zebranie konstytuujące 95. MK PZKO. Tu należałoby podziękować ówczesnym działaczom Zarządu Głównego PZKO, Romanowi Suchankowi i Władysławowi Orszulikowi za ich ofiarność oraz przeprowadzenie rozmów z władzami czeskimi, które zgodziły się wreszcie przyznać, że i w Pradze żyje polska mniejszość. Powstało więc pierwsze poza obrębem Śląska Cieszyńskiego i północnych Moraw koło PZKO.

Ciąg dalszy na str. 3

DZIŚ ZBIERA SIĘ ZGROMADZENIE OGÓLNE KONGRESU POLAKÓW W RC

Reprezentant mniejszości

Nim rozpoczniemy ocenę ubiegłych dwu lat, pozwolę sobie przypomnieć, iż już ponad 7 lat żyjemy w wolnym, demokratycznym państwie, w którym dużo więcej zależy od nas samych, niż to było w przeszłości. Powinniśmy się nauczyć cierpliwości, ponieważ demokracja jest rzeczą wspaniałą, ale żmudną i mozolną. Demokracja nie przynosi szybkich i łatwych rozwiązań czy efektów - jest to bieg na długim dystansie. Pomimo prawie że od samego początku osłabionego składu i kilku rezygnacji, można dziś powiedzieć, że Rada Polaków zrealizowała najważniejsze uchwały ostatniego kongresu i że sprostała bieżącym, codziennym zadaniom.

Rada Polaków niewątpliwie nadal umacniała pozycję reprezentanta mniejszości polskiej w RC i tak jest też od kilku lat przez władze RC i RP postrzegana. Dowodem tego w ubiegłej kadencji był szereg oficjalnych spotkań z premierami, ministrami i wiceministrami rządów RC i RP oraz częste rozmowy z parlamentarzystami obu państw. To nie mogło nam się udać bez wsparcia i współpracy całego szeregu osób z terenu Zaolzia i innych regionów naszego państwa, które bezinteresownie pomagały nam radą, informacją i innymi formami osobistego zaangażowania. Nie sposób ich tutaj wszystkich wymienić, jednak chciałbym im przynajmniej w ten sposób za wszystko podziękować. Podziękowania należą się również przychylnie do nas ustosunkowanym placówkom dyplomatycznym, władzom gminnym, urzędom państwowym i działaczom.

W imieniu ustępującej
Rady Polaków
prezes WAWRZYNIEC FÓJCIK

● POGODA

SOBOTA - Zachmurzenie umiarkowane z przejaśnieniami, wyjątkowo możliwe opady deszczu. Temperatura w dzień 8-12 st., nocą 4-0 st. C. Wiatr zach. 4-8 m na sek.

NIEDZIELA i PONIEDZIAŁEK - Bez większych zmian, tylko rano możliwe lokalne mgły i zamglenia. Temperatura w dzień 8-12 st., nocą 5-1 st. C.

Biuro podróży SLESTOUR
ul. Střelniční 18,
737 01 Cieszyn
Tel.: (0659) 71 18 43
Faks: (0659) 568 45
fa 97006

zaprasza
na Mazury i nad Bałtyk
ceny od Kč 2 950,-
Samolotem z Ostrawy do słonecznej Grecji i Bułgarii
ceny od Kč 6 900,-
KLIENCI, KTÓRZY WYKUPIĄ CAŁY POBYT DO 31. 3. 1997, KORZYSTAJĄ Z 5% ZNIŻKI!

AGENTURA Uni S.r.o.
AGENCJA USŁUGOWO-HANDLOWA
połączenie tradycji z nowoczesnością
NON STOP mobil 0602 722 589
REKLAMA, DRUK, PIECZĄTKI - EKSPRESOWE WYKONANIE
KOMPUTERY, URZĄDZENIA BIUROWE, RADIOTELEFONY - SPRZEDAŻ
ZAOPATRZENIE DLA BIUR I AGENCJI REKLAMOWYCH - NA ZAMÓWIENIE
INDYWIDUALNE LEKCJE OPANOWANIA KOMPUTERÓW - GRAFIKA
SKLEP FIRMOWY-INTERIERY FARNIK-KOMORNÍ 5, Č. TĚŠÍN-od 1.3.1997
fa 97009

Polski Chór Mieszany "Collegium Canticorum" serdecznie zaprasza na
repryzę KONCERTU JUBILEUSZOWEGO
● niedziela 23 lutego 1997 r. o godz. 16.00
● Teatr Cieszyński w Cz. Cieszynie
● Bilety można będzie nabyć na miejscu
fa 97010
W programie wystąpią również Chór Studencki "Collegium Iuvenum" oraz Kompania Osób Prywatnych "Amici Cantionis Antiquae".

● NASZA ANKIETA

Mój nauczyciel

Dokończenie ze str. 1

rozbrykani uczniowie umieli świetnie wykorzystać"...

OTYLIA TOBOŁA, dziennikarka, Wierzniowice: "Mile i z uczuciami wdzięczności wspominam kilku nauczycieli. Wymienię chociażby Marię Palowską, która w szkole podstawowej uczyła mnie czeskiego. Pamiętam, lubiła stawiać na lekcjach wielce podchwytliwe pytania. Czułam się z siebie mocno zadowolona, kiedy udało mi się na nie prawidłowo odpowiedzieć. Spośród nauczycieli z czeskocieszyńskiej szkoły ekonomicznej wymienię chociażby Zuzannę Kubatkową, która uczyła m. in. księgowości. Dzięki niej matura z tego przedmiotu nie przedstawiała większego problemu. Na lekcjach, kiedy zdarzyło mi się zapomnieć zadania, jeszcze nie zdążyła skarcić mnie tradycyjnym pytaniem: "Czy nie wstyd ci..." - a ja już się wstydziłam.

Ks. STANISŁAW ZWYRTEK, proboszcz parafii bogumińskiej: "Moją ulubioną nauczycielką była Daniela Zarembowa, polonistka w czeskocieszyńskim gimnazjum. Zainteresowały mnie jej wykłady na temat literatury polskiej. Pani Zarembowa, która jest głęboko religijna nie afiszowała się swoją wiarą, ale jej stosunek do tej literatury był dla mnie ogromnie przekonujący. Przede wszystkim cenię ją za to, że swoim naturalnym, a przy tym dużym autorytetem potrafiła przekazać nam głębokie wartości wyrażone w literaturze polskiej. Nigdy nie zapomnę np., jak omawialiśmy na lekcji "Treny" Kochanowskiego..."

Mgr RENATA BILAN, Hawierzów: "Być może wyda się to dzisiejszym uczniom niewiarygodne, ale najmilej wspominam nauczycieli wymagających. Np. pierwszą polonistkę z podstawówki - Alinę Kotas. Z tego, czego mnie nauczyła, korzystałam w gimnazjum, potem w pracy dziennikarskiej... Byłam dzieckiem nieśmiałym, a ona pomogła mi uwierzyć we własne siły. W gimnazjum też miałam wielu wspaniałych nauczycieli. Np. mile wspominam Marię Kaleta, nauczycielkę wychowania fizycznego. Potrafiła docenić nie tylko wspaniałe wyniki, ale też i wysiłek włożony w wykonanie ćwiczeń. Dzięki temu nawet te mniej zwinne dziewczyny nie czuły się na lekcjach gorsze".

Dr TADEUSZ SIWEK, CSc., prodziekan Wydziału Filozoficznego UO: "Ciepło wspominam mojego pierwszego nauczyciela Alojzego Marszczyka i pięć lat spędzonych z nim w rychwałdzkiej podstawówce. To on właśnie sprawił, że nie traktowałem szkoły jako przykrego miejsca, w którym najpierw posłusznie słucha się wykładu nauczyciela, a potem drży się przed odpytywaniem. Był wymagający, ale uczniowie czuli się w szkole jak w prawdziwym, ciepłym i przytulnym domu. Spokojnie, bez stresów, potrafił rozwiązać każdy problem, z którym się do niego zwróciliśmy".

Inż. JÓZEF TOBOŁA, prezes zarządu SA "Dom Polski", Ostrawa: "Wzorem dobrego pedagoga i człowieka był dla mnie nauczyciel w karwińskim Technikum Maszynowym, Władysław Pasz. Traktował nas, uczniów, jak dorosłych, i rozmawiał, jak równy z równym, zachowując przy tym dystans, wynikający z różnicy wieku. A to dla mnie, 16-letniego chłopca, było naprawdę bardzo ważne. Osobiście łączyły mnie z W. Paszem dwie pasje - społecznikowska i ... fachowa. Obaj byliśmy działaczami Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej. On w latach powojennych, ja w 1968 roku. Wymienialiśmy więc między sobą doświadczenia, organizowaliśmy imprezy. Mieliśmy (ja wprawdzie pożyczony od ojca) samochody tej samej marki "Moskwicz". Podczas wspólnego "majstrowania" miałem okazję poznać w praktyce tajniki silnika, co pomogło mi z kolei na lekcjach teorii. W ten nieformalny sposób potrafił zachęcić mnie (ale nie tylko mnie) do przedmiotów, których był wykładowcą".

MUDr WITOLD GAWLAS, pracownik Powiatowej Stacji Higieny w Karwinie: "Moim ulubionym nauczycielem był Józef Niemiec. Wprawdzie nie miałem z jego przedmiotu najlepszych stopni, ale był to problem mojej porębskiej polszczyzny, i ocena była sprawiedliwa. Potrafił w nas wzbudzić nie tylko świadomość narodową, ale także zachęcić do działania na tym polu. Wiele koleżanek i kolegów z mojej klasy udziela się społecznie, w większym stopniu aniżeli młodsza generacja. J. Niemiec wprowadzał nas nie tylko w tajniki "Pana Tadeusza" czy "Ojca zadżumionych". Nauczył nas odróżniać ważne od mniej ważnego, nauczył życiowej filozofii i hierarchii wartości". (h, wak)

Nie sygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z satelitarnego serwisu informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej lub z "Magazynu PAP".

▲ *Bogumiński dworzec kolejowy i okoliczne gmachy na widokówce z przełomu XIX i XX wieku.* *Zdjęcie z archiwum (o)*

NOWA WYSTAWA W KARWIŃSKIM ARCHIWUM

Pierwszy pociąg

KARWINA (o) - 150. rocznicy przyjazdu pierwszego pociągu do Bogumina, która przypada na dzień 1 maja br., poświęcona jest wystawa przygotowana przez Powiatowe Archiwum Państwowe w Karwinie, którą otwarto uroczyście w czwartek.

Historię budowy jednej z najważniejszych europejskich tras kolejowych z Wiednia do Krakowa, nazywanej też Północną Koleją Ferdynanda, stara się nam na podstawie najróżniejszych dokumentów, map, zdjęć, modeli, wypożyczonych z wielu różnych krajowych instytucji, przybliżyć autor wystawy, dr Jiří Demel. Integralną częścią ekspozycji jest też historia Nowego Bogumina, który rozrastał się i nabierał coraz to większego znaczenia wraz z koleją. Nowy dworzec powstał na bagnach w odległości około trzech kilometrów od starego Bogumina, gdyż ówcześni mieszczanie nie zgodzili się na budowę kolei na terenie swego miasta.

Wystawę, którą uzupełnia drukowany przewodnik, zwiedzać można w poniedziałki i środy od godz. 8.00 do 17.00, zaś w pozostałe dni od 8.00 do 15.00 w okresie do 30 maja br.

Harcerze, do szklenia wystąp!

CIERLICKO (b) - Nie próżnują i nie nudzą się w tych dniach harcerze z błędowicko-cierlickiego szczepu. Drużyna starszoharcerska im. Żwirki i Wigury bawi obecnie na zimowisku na Bagińcu, natomiast młodszoharcerska, "Robinsonowie", usilnie szlifuje swoje umiejętności w wiązaniu najrozmaitszych węzłów, gdyż szykuje się co najmniej do obrony uzyskanego w zeszłym roku w Jindrzychowym Hradcu tytułu wicemistrza w węzłowaniu.

Przyjdzie harcerzom wyspecjalizować się też w szklarskim rzemiośle, bo już po raz piąty ktoś, za każdym razem nieuchwytny, stłukł szybę w ich witrynce, mieszczącej się w sąsiedztwie przystanków autobusowych w centrum gminy, i zniszczył wystawione materiały z życia harcerskich drużyn - tym razem na kilka dni przed przypadającym w poniedziałek "Dniem Myśli Braterskiej".

Koszty naprawy ponosi na szczęście Urząd Gminny, kto jednak wynagrodzi harcerzom krzywdy moralne?

Kto naprawi krzywdy?

Dokończenie ze str. 1

rodowej wynikające tak z porządku prawnego RC, jak i z Karty Podstawowych Praw i Swobód. *"Luka nie tkwi w legislatywie, lecz w podejściu pojedyńczych urzędników"*- dodała. Aby - "nie zabrzmiało to zbyt krytycznie", W. Fójcik uzupełnił, że w przypadku Urzędów Szkolnych *"nie jest to przejawem złej woli, a urzędnicy często zmuszani są przez centrum do oszczędności, wykazują brak orientacji czy też brak całkowitego utożsamiania się z polityką państwa względem mniejszości narodowych"*. Jednak, jak dodał W. Fójcik, *"dotychczasowe negocjacje na szczeblu centralnym przeważnie były uwieńczone powodzeniem"*.

Dziennikarze interesowali się losami gimnazjum orłowskiego, planami występów zespołów zaolziańskich w ramach "Roku Kultury Polskiej" oraz harmonijną współpracą mniejszości z administracją państwową miejscowości zaolziańskich.

SPOTKANIE Z MIESZKAŃCAMI JUŻ W PONIEDZIAŁEK

Nowe mieszkania

JABŁONKÓW (kor) - Jabłonkowski Urząd Miejski nosi się z zamiarem wybudowania w mieście kilku nowych domów rodzinnych oraz czteropiętrowych bloków mieszkalnych. Chce rozwiązać w ten sposób niewesołą sytuację mieszkaniową stolicy Podbeskidzia.

W związku z tym zwołano na najbliższy poniedziałek (o godz. 16.00) spotkanie w sali kinowej w miejscowym ratuszu, w którym wzięliby udział przedstawiciele firm budowlanych, biur ds. nieruchomości, jabłonkowskiej filii spółdzielni mieszkaniowej, architekci, właściciele gruntów, na których powstaną nowe domy oraz wszyscy zainteresowani zdobyciem mieszkania.

Jak powiedział nam sekretarz Urzędu Miejskiego, Bogusław Kaleta, zgodnie z przyjętym planem zagospodarowania przestrzennego w pierwszej fazie wybudowano by domy w dzielnicy Biała oraz na gruntach między cmentarzem a stacją benzynową.

"Właściciele gruntów zgodzili się już z ich sprzedażą Urzędowi Miejskiemu, obawiamy się tylko jednego - żeby nie zaczęli nam kłaść wygórowanych warunków" - powiedział nam Bogusław Kaleta i dodał, że władze miasta szukają obecnie inwestora, który sfinansowałby całe przedsięwzięcie. Urząd Miejski będzie natomiast głównym koordynatorem całej akcji.

Radość w TNP i HPC

Dokończenie ze str. 1

Oto jak oceniają inicjatywę B. Kmiecik przedstawiciele obdarowanych środowisk.

S. Folwarczny: *"Inicjatywę tę oczywiście oceniam pozytywnie, zresztą od pani Kmiecik już wcześniej otrzymaliśmy znaczący podarunek, za który jesteśmy niezmiernie wdzięczni. Była to kwota 30 tys. koron na wydanie książki Józefa Ondrusza "Cudowny chleb". Nie muszę chyba specjalnie podkreślać, że naszym szkołom bardzo się przydadzą te dodatkowe pieniądze. Chciałbym też wyrazić zadowolenie, że wyłącznym dysponentem tych pieniędzy będzie, jako osoba bezstronna, pan Karol Michalski"*.

M. Piszczek: *"Nie ukrywam, że jestem również bardzo zadowolony. Środki te pomogą nam uruchomić pewne ważne sprawy, których dotąd z braku pieniędzy nie udało się urzeczywistnić, a które w sposób znaczący wpłyną na sposób działalności naszego harcerstwa"*.

Przy okazji zapytaliśmy pani prezes o motywy sponsorowania polskiego szkolnictwa i harcerstwa na Zaolziu. *"Uważam, że obowiązkiem każdego Polaka jest pomagać sobie wzajemnie"* - powiedziała B. Kmiecik. *"Chociaż cieszymy się bardzo, że w związku z tą naszą pomocą dobrze się o nas pisze, bo przecież mamy tutaj w okręgu ostrawskim kontakty handlowe, to akurat ta sprawa nie jest dla mnie celem nadrzędnym. Celem nadrzędnym jest spełnienie tego obowiązku i poczucie, że zrobiło się coś dobrego zupełnie bezinteresownie"*.

K. SANTARIUS

W Boguminie...

Dokończenie ze str. 1

mniejszości narodowej z organami samorządowymi miasta, jak i transgraniczną z Polską. Gospodarze zaprosili konsuli do zwiedzania polskiej szkoły i przedszkola, dworca kolejowego, oczyszczalni ścieków budowanej przez polskie przedsiębiorstwo "Budimex". Zapoznano się także z problemami przejścia granicznego Bogumin-Chałupki oraz odwiedzono miejscowy szpital i fabrykę "Raška" - zakład bogumiński.

● Z POLSKI

◆ Sąd Apelacyjny w Warszawie utrzymał w mocy w zasadniczej części wyrok Sądu Wojewódzkiego skazujący na kary więzienia czterech z 5 bankowców oskarżonych w sprawie tzw. wątku bankowego afery Art-B.

◆ Gdyby wybory odbywały się teraz, wygrałaby w nich Akcja Wyborcza "Solidarność", na którą głosowałoby 24 proc. ankietowanych, a drugie miejsce zająłby, z 22-proc. poparciem, SLD - wynika z sondażu CBOS.

◆ Około 1500 pracowników Stoczni Gdańskiej uczestniczyło w wiecu protestacyjnym w obronie miejsc pracy.

50-LECIE ZJEDNOCZENIA POLSKIEGO

Święto brytyjskiej Polonii

Dziś i jutro odbywają się w Wielkiej Brytanii obchody 50-lecia Zjednoczenia Polskiego. Powołano je do życia przed pół wiekiem, gdyż zaistniała potrzeba wspólnej reprezentacji skupiającej różne organizacje społeczne o charakterze apolitycznym. Celem Zjednoczenia było reprezentowanie interesów polskich uchodźców - byłych żołnierzy RP - wobec władz brytyjskich. Pierwszy kongres Zjednoczenia Polskiego w Wielkiej Brytanii został zwołany na 23 i 24 lutego 1947 roku.

W programie obchodów przewidziano otwarcie wystawy, prezentującej zdjęcia i opisy z działalności Zjednoczenia w czasie ostatnich 50 lat. Otwarcie obchodów ze względu na licznych angielskich gości odbędzie się w języku angielskim. Zaplanowano też koncert muzyki polskiej i uroczystą kolację dla uczestników spotkania.

Podczas obrad, które odbędą się w języku polskim, zostanie omówiona działalność Zjednoczenia Polskiego i rozważone jego plany na przyszłość. Organizatorzy spodziewają się wypowiedzi gości spoza Wielkiej Brytanii i osobistości Polonii brytyjskiej. **(W.P.)**

CZESCY TRENERZY O WSPÓŁPRACY Z POLSKIMI KLUBAMI

Początek piłkarskiej wiosny

Wczoraj ruszyła wiosenna kolejka rozgrywek I ligi piłkarskiej w RC. Z tej okazji zapytaliśmy trenerów FC Karwina i ostrawskiego Banika, Jaroslava Netolički i Petra Uličnego: ***"Czy w przyszłości jest realna bliższa współpraca naszych klubów z drużynami piłkarskimi po drugiej stronie granicy czesko-polskiej?"*.**

J. NETOLIČKA: "Na pewno współpraca z takimi polskimi klubami, jak Ruch Chorzów, GKS Katowice, Górnik Zabrze czy Odra Wodzisław mogłaby przynieść wiele dobrego zarówno nam, jak i polskim sąsiadom. Od pewnego czasu karwiński klub podejmuje w tym kierunku kroki, które mam nadzieję, zaowocują bliższą współpracą z polskimi piłkarzami. O jej konkretnym kształcie za wcześnie jednak jeszcze mówić". *(Dodajmy, że w ub. roku do FC Karwina przyszedł z Ruchu Chorzów Arkadiusz Kostempski, ostatnio jednak niepowodzeniem skończyły się pertraktacje z Odrą Wodzisław w sprawie pozyskania do Karwiny piłkarza T. Sosny).*

P. ULIČNY: "Bliższej współpracy Banika Ostrawa z drużynami piłkarskimi w Polsce na razie nie ma. Konfrontacja między naszą a polską piłką nożną dokonuje się, jak na razie, na platformie meczów sparringowych, różnego rodzaju zgrupowań itp. Czegoś takiego, jak transfery, gościnne występy, wzajemna wymiana czeskich i polskich piłkarzy nie mamy. To chyba dlatego, że nasze ligi nie są dla siebie dość atrakcyjne. Jednakże polskie kluby w ostatnich latach często przyjeżdżają w nasze strony np. w ramach własnych zgrupowań czy na mecze towarzyskie. Przypomnę, że już 12 marca rozegrany zostanie w Ostrawie mecz towarzyski pomiędzy kadrą narodową Polski a reprezentacją Czech. Ostatnie tego rodzaju spotkanie miało tu miejsce w 1949 roku..." **(M. B.)**

● ● ● Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ● ● ● Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA ● ● ●

Maria najpopularniejsza

Maria ciągle jest najpopularniejszym imieniem zarówno w zachodnich, jak i we wschodnich Niemczech. Z kolei, wybierając imiona dla chłopców rodzice w zachodnich landach decydują się najczęściej na Aleksandra, a w eks-NRD na Maksymiliana - poinformowało Towarzystwo Języka Niemieckiego w Wiesbaden.

Dziesięć najpopularniejszych imion żeńskich w zachodnich Niemczech w ubiegłym roku to: Maria, Julia, Katharina, Anna/Anne, Laura, Marie, Sophie, Lisa, Sarah i Lena. Imiona męskie: Alexander, Lukas, Maximilian, Daniel, Michael, Christian, Philipp, Marcel, Jan i Tobias.

Nieco inny gust mają rodzice w eks-NRD. Czołowa dziesiątka imion żeńskich: Maria, Lisa, Laura, Anna/Anne, Sophia, Julia, Sarah, Michelle, Vanessa i Jessica. Imiona męskie: Maximilian, Lukas, Philip, Florian, Kevin, Max, Felix, Paul, Tom i Erik.

Winem przeciw arteriosklerozie

Brytyjski naukowiec zapewnił w artykule opublikowanym w czasopiśmie "New Scientist", że udało mu się otrzymać suchy, bezalkoholowy ekstrakt z czerwonego wina, który zapobiega blokowaniu układu krwionośnego przez cholesterol.

Norman Williams ze szpitala w Papworth w pobliżu Cambridge przeprowadził badania, które udowodniły, że proszek z wina zapewnia tę samą ochronę przed chorobami naczyń wieńcowych, co picie czerwonego wina.

"Myślę, że miłośnicy umiarkowanego picia wina nie powinni rezygnować z jego konsumpcji, lecz mój ekstrakt pomoże tym, którzy wina nie piją" - pisze Williams.

Niebezpieczne "polowanie"

Niektórzy narkomani, obawiając się zarażenia AIDS przez dożylne wstrzykiwanie odurzających substancji, wdychają opary heroiny. Jak podaje "New England Journal of Medicine", praktyka ta, nazywana "polowaniem na smoka", może doprowadzić do poważnych uszkodzeń mózgu.

Uczeni amerykańscy opisali dwa przypadki - 21-letniej kobiety i 40-letniego mężczyzny - u których doszło do uszkodzenia ośrodków mózgu sterujących ruchami. Zabrana do szpitala kobieta nie potrafiła ani stać, ani siedzieć. Podobne obserwacje poczynili specjaliści europejscy.

Jeśli dojdzie do uszkodzeń mózgu, to nie ma obecnie możliwości ich wyleczenia. Wg grupy naukowców z Columbia University, "polowanie na smoka" kończy się w co czwartym przypadku śmiercią "polującego".

Synod kontra car?

Synod, czyli rada rządząca rosyjskiego Kościoła prawosławnego, postanowiła nie zalecać kanonizacji ostatniego cara Rosji Mikołaja II, zamordowanego wraz z rodziną w 1918 r. przez bolszewików.

"Po zbadaniu działalności państwowej i religijnej ostatniego cara Rosji komisja nie znajduje dostatecznych podstaw do jego kanonizacji" - powiedział na posiedzeniu synodu metropolita Juwenalij. Synod przychylił się w środę do zdania komisji, ale przekazał sprawę do rozpatrzenia wyższemu organowi - soborowi. Niemniej, jak komentuje agencja Reutera, stanowisko synodu świadczy o istnieniu podziałów w tej kwestii w łonie Kościoła prawosławnego i oporów wobec proponowanej kanonizacji cara.

Kalendarium Rady Polaków V kadencji

V Zgromadzenie Ogólne Kongresu Polaków 29. 4. 1995

Skład Rady Polaków: Wawrzyniec Fójcik (prezes), Michał Chrząstowski (wiceprezes), Danuta Branna, Franciszka Chocholać, Jerzy Czap, Wanda Filipek, Ryszard Schwarz, Witold Štirba, Zdzisław Wantuła. Przed upływem połowy kadencji członkowie Rady Polaków W. Štirba i R. Schwarz oraz rezerwowa M. Grzegorz zrezygnowali z funkcji. Na ich miejsca byli dokooptowani kolejni rezerwowi: Władysław Adamiec I Stanisław Kondziołka.

Najważniesze wydarzenia:

● MAJ 1995

– podział zadań między członkami Rady Polaków.

– konstytuujące posiedzenie Rady Przedstawicieli w składzie wg nowego statutu Kongresu Polaków: reprezentanci organizacji, pełnomocnicy gminni i Rada Polaków.

● CZERWIEC 1995

– posiedzenie wyjazdowe Rady w Pradze.

– rozmowy z ministrem rządu RC I. Němcem oraz przedstawicielami klubów i komisji Parlamentu RC w Pradze (udział: Fójcik, Chrząstowski, Wantuła).

● LIPIEC

– rozmowy z przedstawicielami rządu i parlamentu Polski w Warszawie (udział: Fojcik, Chrząstowski, Czap),

– Rada podejmuje decyzję o stopniowym przeniesieniu redakcji „Głosu Ludu" do Czeskiego Cieszyna,

– prezes W. Fójcik zwraca się pisemnie do organizacji zainteresowanych odzyskaniem byłych majątków z propozycją przygotowania materiałów, z którymi można by było wystąpić wobec władz RC.

● SIERPIEŃ 1995

– rozmowy z przedstawicielami władz Orłowej na temat polskiego gimnazjum (jego lokalizacji w pomieszczeniach budowanego kompleksu) oraz na temat możliwości odzyskania w Orłowej byłych polskich nieruchomości.

● SIERPIEŃ 1995

– spotkanie z premierem RP Józefem Oleksym oraz premierem RC Václavem Klausem w Ostrawie, omawiano między innymi możliwość naprawienia krzywd majątkowych poniesionych po II wojnie światowej przez polskie organizacje.

● WRZESIEŃ 1995

– Rada angażuje się w spotkania w sprawie wchodzących w życie ustaw szkolnych, zwraca się wspólnie z reprezentantami szkolnictwa do MSZMiKF z żądaniem podania obowiązującej wykładni określenia „wyjątek zasługujący na szczególne względy",

– spotkanie w Konsulacie Generalnym RP z przedsiębiorcami narodowości polskiej. Na spotkaniu stronę polską reprezentowali konsul generalny J. Kronhold, konsul M. Ozimek oraz radcy handlowi ambasady RP w Pradze. Omówiono wnioski ze Światowego Forum Polonii Gospodarczej (J. Jura, J. Tobola), stan polsko-czeskiej wymiany gospodarczej (radca Tymkowski), informacje o działalności naszych firm,

– spotkanie Rady Polonii Świata w Lublinie, na którym Radę reprezentowała F. Chocholáč,

- Rada współorganizuje III edycję Cierlickiego Lata Filmowego.

● PAŹDZIERNIK 1995

– spotkanie z P. Bratinką, wiceministrem spraw zagranicznych RC.

● LISTOPAD 1995

– Rada gości na wspólnym posiedzeniu z Radą Przedstawicieli ambasadora RP w Pradze Marka Pernala, ministra pełnomocnego - radcę ambasady Witolda Rybczyńskiego, konsula generalnego RP w Ostrawie Jerzego Kronholda i konsula Piotra Szwarca.

● GRUDZIEŃ 1995

– Rada zwraca się do ministra I. Pilipa - szefa resortu szkolnictwa RC, Urzędu Szkolnego w Karwinie, władz miasta Orłowej i Polskiego Gimnazjum w Cz. Cieszynie z propozycją otwarcia nowego polskiego gimnazjum w Orłowej.

● GRUDZIEŃ 1995

– Rada uzyskuje od Fundacji Pomocy Polakom na Wschodzie środki na zakup nowego sprzętu komputerowego dla „Głosu Ludu" (środki wystarczyły na zakup połowy wnioskowanego sprzętu); Rada wysuwa propozycję wytworzenia wspólnego centrum prasowego dla wszystkich wydawców.

● STYCZEŃ 1996

– wizyta Komisji Łączności z Polakami i Polonią Zagraniczną Sejmu RP; Rada organizuje spotkanie Komisji z przedstawicielami polskich organizacji na Zaolziu,

– odbywają się konsultacje z zainteresowanymi organizacjami na temat wniosków o zwrot byłych majątków polskich.

● LUTY 1996

– spotkanie robocze Rady z ZG PZKO.

– Rada zwraca się do dyrektorów Urzędów Szkolnych we Frydku-Mistku i Karwinie w sprawie integracji polskich przedszkoli i zagrożeń, które polskie społeczeństwo w związku z tym odczuwa; list wysłano do wiadomości MSzMiKF,

– Rada wysyła do ministra I. Němca list z projektami odzyskania niektórych byłych polskich majątków: schroniska i lasów na Kozubowej „Beskidu Śląskiego", Parku A. Sikory oraz kamienicy „Dom Nauczyciela" przy ul. Čapka 7 w Cz. Cieszynie Macierzy Szkolnej, nieruchomości w Suchej Górnej „Braterstwa". Zarazem zażądano przekazania obiektu Domu PZKO w Orłowej-Lutyni na własność Miejscowego Koła PZKO.

● MARZEC 1996

– spotkanie robocze z konsulem generalnym RP B. Błaszczykiem i konsulem P. Szwarcem.

● KWIECIEŃ 1996

– spotkanie robocze z TNP i MSz, uzgodnienia na temat powołania przy Radzie Polaków komisji ds. szkolnictwa,

– udział M. Chrząstowskiego i J. Czapa w II Zjeździe Europejskiej Rady Wspólnot Polonijnych w Pułtusku,

– spotkanie robocze z KPK i RKat,

– spotkanie z pracownikami Rady ds. Narodowości Rządu RC w sprawie odzyskania byłych majątków.

● KWIECIEŃ - CZERWIEC 1996

– prezes na bieżąco informuje na łamach „Głosu Ludu" o prawach i obowiązkach obywateli w kontekście wyborów do Izby Poselskiej Pralamentu RC.

● MAJ 1996

– F. Chocholáč bierze udział w kolejnym posiedzeniu FUEN, które odbyło się w Rumunii,

– wyjazdowe posiedzenie w Koszarzyskach, gdzie Rada m. in. podejmuje decyzję o wspieraniu przygotowań przypadających w 1997 roku jubileuszy polskich organizacji,

– do Rady wpłynął list ministra I. Němca w sprawie byłych majątków polskich, w którym minister proponuje przekazanie Domu PZKO w Orłowej-Lutyni oraz części kompleksu Szkoły Rolniczej w Czeskim Cieszynie.

● CZERWIEC 1996

– wybory do Izby Poselskiej - prezes Rady W. Fójcik uzyskuje mandat poselski z ramienia ODS,

– Kancelaria Rady współorganizuje wyjazdy wakacyjne dzieci i młodzieży do Polski,

– Rada zwraca się do ZG PZKO z ofertą współpracy przy nadchodzących jubileuszach,

– Rada bierze udział w zorganizowanym przez mgr. J. Rytkę z Jabłonkowa spotkaniu poświęconym problemom polskiego szkolnictwa.

● LIPIEC 1996

– powstaje komisja szkolna przy Radzie Polaków, członkami której zostają inspektor K. Worek, przedstawiciele Centrum Pedagogicznego, TNP, Macierzy Szkolnej, ruchu politycznego „Wspólnota" i inni - komisja jest otwarta dla wszystkich zainteresowanych problematyką,

– Rada przesyła do ZG PZKO wniosek zorganizowania wspólnego centrum prasowego w celu sprawniejszego i oszczędniejszego wydawania prasy polskiej w RC,

– Rada podejmuje kroki w celu uzyskania środków na inwestycje dla „Głosu Ludu" od Rządu RC.

● SIERPIEŃ 1996

– rokowania z Urzędem Powiatowym oraz Szkołą Rolniczą w Czeskim Cieszynie w sprawie przejęcia nieruchomości,

– wiceprezes M. Chrząstowski podejmuje działania w sprawie możliwości uzyskania podwójnego obywatelstwa dla osób z polskim paszportem mieszkających na stałe w RC,

– komisja szkolna wysyła list do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych RC w sprawie zróżnicowanych opłat za pobyt dzieci w przedszkolach.

● WRZESIEŃ 1996

– Rada współorganizuje IV Cierlickie Lato Filmowe,

– Rada przyjmuje akces Stowarzyszenia Osób Pracujących i Uczących się za Granicą do Kongresu Polaków w RC.

– F. Chocholáč na spotkaniu słowiańskich mniejszości FUEN w Budziszynie. Zaproponowano, by Rada Polaków zorganizowała podobne spotkanie w roku 1997 - koszty pokryje FUEN.

● PAŹDZIERNIK 1996

– tradycyjna wizyta ambasadora RP w Pradze Marka Pernala na Zaolziu, wspólne zebranie z Radą Przedstawicieli,

– przyjęto wniosek ogłoszenia roku 1997 Rokiem Kultury Polskiej,

– Rada wystosowała apel w sprawie wyborów senackich w RC,

– Rada ogłasza termin zwołania VI Zgromadzenia Ogólnego na 22. 2. 1996,

– komisja szkolna przygotowuje petycję w sprawie polskiego szkolnictwa.

● LISTOPAD 1996

– początek kampanii sejmikowej,

– prezes W. Fójcik zwraca się do prezydentów miast statutowych w RC z propozycją urządzenia Dni Kultury Polskiej,

– wyjazd do Warszawy W. Fójcika i D. Brannej. Złożenie wniosków o dotację na rok 1997 we „Wspólnocie Polskiej, i w Fundacji Pomocy Polakom na Wschodzie,

– wyjazd prezesa W. Fójcika do Brna na spotkanie miejscowej Polonii (inicjatywa Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie), który zaowocował decyzją o zawiązaniu organizacji połonijnej,

– spotkania z pracownikami magistratu Brna,

– wizyta Viktora Dobala, wiceprzewodniczącego Rady ds. Narodowości Rządu RC, w Radzie Polaków w Czeskim Cieszynie; zaznajomił się z fatalną sytuacją szkoły w Gnojniku, odwiedził w towarzystwie prezesa Fójcika Urząd Powiatowy w Karwinie.

● GRUDZIEŃ 1996

– przebiegają sejmiki gminne.

– W. Fójcik w Kancelarii Prezydenta Republiki na rozmowach z p. Medkiem i p. Dluhošovą. Przedstawił prośbę, by prezydent objął patronat nad Rokiem Kultury Polskiej w RC.

– Rada wspiera działania w celu założenia Klubu Polskiego w Brnie,

– Rada akceptuje podjęcie niezbędnych kroków w celu przejęcia nieruchomości Magazynów Węglowych w Karwinie zamiast wcześniej proponowanego budynku Szkoły Rolniczej,

– Rada składa wnioski o dotacje w Ministerstwie Kultury RC,

– Rada wydaje Kalendarz Roku Kultury Polskiej w RC.

● STYCZEŃ - LUTY 1997

– komisja szkolna wysyła petycję w sprawie szkolnictwa do Parlamentu RC oraz do wiadomości MSzMiKF.

– przebiegają sejmiki gminne.

LICZBA POSIEDZEŃ

Rady Polaków:	**23**
Rady Przedstawicieli:	**7**

ponadto:

– Rada Polaków w miarę możliwości wspierała zainteresowane organizacje poprzez pomoc przy zdobywaniu środków dotacyjnych, przyjmowanie i wysyłanie poczty, udostępnianie lokalu na zebrania itp.,

– w ramach grantów MK RC Rada wydała publikację dla dzieci „Zagadki wujka Gucia" oraz tomik wierszy R. Putzlacher „Małgorzata poszukuje mistrza",

– Ośrodek Dokumentacyjny w bieżącej kadencji wydał II numer Biuletynu, przygotował wystawy: „Z dziejów osadnictwa w dolinie Łomnej", „Jak żech chodził do szkoły...", „Pod tęczowym sztandarem" - z okazji 100-lecia spółdzielni spożywców w Stonawie oraz wystawkę z okazji 20. rocznicy śmierci Henryka Jasiczka, przygotował młodzieżowy konkurs historyczny (we współpracy z „Naszą Gazetką") „Mieszko, Mieszko, mój koleżko",

– Kancelaria w ramach realizacji grantów przygotowała i przeprowadziła konkurs dla młodzieży szkół średnich „Poloniada" oraz dwuetapowy konkurs „Liga Gimnastyki Językowej".

Opracowała: D. Branna

110 lat - z przerwami - Klubu Polskiego

Dokończenie ze str. 1

Pierwszym prezesem koła praskiego został śp. Jurek Gajdzica, nydeczanin z urodzenia, a prażanin od 50 lat i ostatni wiceprezes przedwojennego Klubu Polskiego. Jurek od samego początku powstania koła starał się wszystkich przekonać, że powinniśmy starać się o stworzenie samodzielnej organizacji i reaktywować Klub... 14 grudnia 1989 roku Jurek Gajdzica zrzekł się piastowania funkcji prezesa koła ze względu na swój podeszły wiek, no i od tej pory prezesowałem ja. Najpierw kołu, później zaś stałem się pierwszym powojennym prezesem Klubu Polskiego, który powstał 29 sierpnia 1991 roku... Moja prezesura trwała aż do końca mojego pobytu w Pradze, to znaczy do 29 lutego ub. roku...

◆ ◆ Panie Bronisławie, może spróbuje Pan wytłumaczyć, dlaczego udało się zorganizować Polaków mieszkających w Pradze tak późno, aż w roku 1989?

- Wytłumaczenie jest proste - władze po prostu nie chciały przyznać, że w Pradze żyje polska mniejszość, że żyją tu Polacy. I nie chciały uwidocznić tego faktu zarówno władze polskie, jak i czeskie. Ja kilkakrotnie próbowałem rozmawiać na ten temat, tak samo Jurek Gajdzica. Udało się jednak coś zrobić dopiero w roku 1989, kiedy to w ówczesnym Ośrodku Kultury Polskiej w Pradze miał miejsce wieczór autorski trzech zaolziańskich twórców - Władysława Sikory, Wilhelma Przeczka i Wiesława Adama Bergera. Po tym wieczorze, w którym wzięło udział sporo Zaolziaków, zaczęliśmy wreszcie poważnie dyskutować o powołaniu koła PZKO. To był pierwszy krok. Poszedłem wtedy do Wydziału Konsularnego Ambasady RP i tam okazało się, że nie są przeciwni naszej inicjatywie. To był pierwszy moment, bo w poprzednich latach nie mogło być o tym mowy. Mówili zawsze - niech pan o tym zapomni, nie ma Polaków w Pradze. Podobnie mówili zresztą działacze PZKO, kiedy próbowałem ich we wczesnych latach 80. przekonać o potrzebie zrzeszenia praskich Polaków, a usłyszałem tylko słowa o tym, że PZKO działa wyłącznie w okręgu północnomorawskim... Dopiero więc w r. 1989, kiedy sytuacja polityczna w Polsce całkowicie się zmieniła, władze polskie uznały, że można by coś robić, że można pozwolić na obudzenie się Polonii praskiej. No i ówczesny ZG nie postawił już swojego weta.

◆ ◆ A jak było przed 1989? Nie było żadnych spotkań, chociażby towarzyskich?

- Były, ale było ich niewiele. Tylko raz w roku wydział konsularny zwoływał spotkanie Polonii z okazji Nowego Roku, ale zapraszani byli na nie wyłącznie obywatele polscy, przeważnie panie, które powychodziły za mąż za Czechów. Bywałem tam, gdyż moja śp. żona była również obywatelką polską i była zapraszana wraz z mężem. Przy tej okazji kiedyś jeden z konsulów polskich zapytał mnie, jak to możliwe, że mówię tak dobrze po polsku. Odpowiedziałem, że jestem z Zaolzia... *„Zaolzie? O, jak nam przykro za to Zaolzie"* - odpowiedział konsul. Taka była więc rozmowa i taka była świadomość pracowników wydziału konsularnego.

◆ ◆ Powróćmy jednak do czasów polistopadowych... Ilu członków liczy obecnie Klub Polski?

- Dokładnej liczby członków nie jestem w tej chwili w stanie podać, ale gdzieś koło 120 osób. Oczywiście nie wszyscy Polacy prascy są członkami Klubu, który zresztą nie jest w tej chwili jedyną organizacją polską w Pradze - - jest tych organizacji w zasadzie sześć, a więc sporo osób udziela się w innych polskich stowarzyszeniach... Ich działalność koordynuje ciało, które nazywało się kiedyś Centrum Koordynacyjne Polonii Praskiej, a w tej chwili Centrum Polonii Praskiej. Jest to luźne stowarzyszenie prezesów, którzy spotykają się cztery razy w roku. Do ubiegłego roku prezesem Centrum byłem ja, a obecnie jest nim Michał Chrząstowski.

◆ ◆ Klub Polski obchodzi w tym roku 110-lecie swojego istnienia. Jak to wyglądało przed 100 czy 70 laty?

- Trudno mi tu o tym mówić, bo trzeba by po prostu zajrzeć do wydanej z okazji jubileuszu publikacji. Powiem tylko jedno - stałej siedziby Klub nie miał nigdy. Z tego, co opowiadał nam właśnie Jurek Gajdzica, wynika, że spotykano się w różnych restauracjach, a pod sam koniec istnienia najczęściej w hotelu „Šroubek" (obecnie „Evropa") na Placu Wacława, gdzie Klub Polski miał nawet wydzieloną ścianę, na której mógł zamieszczać informacje dla swoich członków i w ogóle dla Polaków. Poza tym spotykano się w kawiarni „Savarin", gdzie ambasada wynajmowała salę na spotkania... A zajmował się w tych czasach Klub wieloraką działalnością. W pierwszym rzędzie - tak jak i my teraz - zajmował się podtrzymywaniem języka, kultury polskiej wśród swoich członków, ale czasy były wówczas trochę odmienne. A więc organizowano różne bale, często dobroczynne, zabawy taneczne.... W okresie pierwszej wojny światowej natomiast organizowano pomoc dla rannych żołnierzy armii austriackiej (Polaków) leczących się w Pradze czy też pomoc materialną dla uchodźców, którzy uciekali przed frontem z Galicji, a których wielu doszło aż do Pragi... Tak więc działalność klubowa była wieloraka. Ostatecznie trzeba też powiedział, że Klub Polski nie był jedyną w tych czasach polską organizacją w Pradze. Już w okresie przed I wojną światową istniały tu inne stowarzyszenie, takie jak „Ognisko Polskie" czy Akademickie Koło Przyjaciół Polski itp.

◆ ◆ Kiedy Klub Polski zakończył swoją działalność?

- Co ciekawe - zakaz działalności wydany został przez protektora Rzeszy dla Protektoratu Czech i Moraw dopiero w roku 1940, dokładnie 10 sierpnia. A reaktywowany został dopiero przez nas 29 sierpnia 1991, ponieważ władze czeskie po wojnie nie zezwoliły na wznowienie działalności. Spotykano się co prawda niezależnie u „Šroubka", ale Klubu nie było... Wielu jednak członków przedwojennego Klubu stało przy kolebce 95. MK PZKO, kilku z nich udziela się jeszcze i dzisiaj. Np. w najnowszej publikacji jest artykuł tłumaczki pani Balajkowej - rodaczki z Bystrzycy, z domu Heczko, która należy właśnie do seniorów Klubu.

◆ ◆ Gdzie się spotyka Klub obecnie i jak wygląda jego działalność w tej chwili?

- Od samego początku dużo pomagał nam Wydział Konsularny Ambasady RP w Pradze, w szczególności podczas kadencji dr. Witolda Rybczyńskiego, kiedy był radcą, a później ministrem pełnomocnym; muszę też podkreślić, że również ambasadorowie po roku 1989 byli nam bardzo przychylni. No i bardzo dobre stosunki mieliśmy z Ośrodkiem Kultury Polskiej, dzisiejszym Instytutem Kultury Polskiej w Pradze. Spotykaliśmy się natomiast tam, gdzie była akurat wolną sala. Z początku głównie w Ośrodku, przez jakiś czas również w Konwencie Dominikanów, gdzie umożliwił nam spotkania ojciec Tomasz Dostatni, no a teraz spotykamy się w salce klubowej Ambasady RP w Pradze, która w sam raz odpowiada rozmiarami naszej działalności. Szkoda tylko, że nie mamy nawet własnego biurka lub szafki i członkowie zarządu zmuszeni są przechowywać całą dokumentację Klubu w swoich domach.

Jeżeli zaś chodzi o naszą działalność, to podstawową działalnością są comiesięczne tzw. spotkania czwartkowe w salce klubowej ambasady, organizujemy też dwa razy w roku spotkania - przy ognisku w ogrodach naszych członków, najczęście u obecnego prezesa Władka Adamca. Staramy się również pomagać Polakom mieszkającym w Pradze w rozwiązywaniu ich trudnych czasem problemów - pisze więc Klub Polski pisma do władz w sprawie np. ubezpieczenia dla cudzoziemców, interweniujemy w przypadkach, kiedy np. urzędnicy - nie znając przepisów - ułatwiają sobie sprawę interpretując prawo po swojemu.

◆ ◆ Czy nie trudno Panu teraz, od roku mieszkańcowi Cz. Cieszyna, docierać na spotkania w stolicy, bo - jest pan przecież nadal nie tylko członkiem Klubu Praskiego, ale i członkiem jego zarządu?

- Staram się docierać na spotkania w miarę możliwości, ale jest czasami niełatwo, nie na każdym więc zebraniu czy spotkaniu czwartkowym mogę być. Niemniej telefony działają i ułatwiają nam życie. Mam więc okazję śledzić przez cały czas właściwie „na żywo" działalność moich przyjaciół.

◆ ◆ Może więc ostatnie pytanie. Rok bieżący jest dla Klubu rokiem jubileuszowym. Jakie imprezy z tej okazji zaplanowaliście i jakie się już odbyły?

- Odbyła się już konferencja prasowa Klubu, która została podobno bardzo dobrze przyjęta przez praskich dziennikarzy, natomiast w niedzielę 23 bm., tuż po VI Zgromadzeniu Ogólnym Kongresu Polaków w Cz. Cieszynie, odbędzie się oficjalna uroczystość w samym centrum Pragi, w „Varieté Praha" przy ul. Vodičkowej. Przewidziany jest występ pani Renaty Drössler, pochodzącej z Trzyńca praskiej aktorki, będzie balet w wykonaniu dziewczynek, z których jedna jest Polką oraz recital harfistki Ewy Jaślar-Walickiej.

* * *

Ci wszyscy, którzy chcieliby się dowiedzieć czegoś więcej na temat historii Klubu Polskiego, będą mogli już dzisiaj nabyć w czeskocieszyńskim „Piaście" podczas Zgromadzenia Ogólnego Kongresu Polaków nową publikację przygotowaną z okazji 110-lecia tej praskiej organizacji.

Rozmawiał JACEK SIKORA

GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK

E	W	P	K	O	K	A	I	N	A	A	K	M	A
S	I	A	A	O	T	R	P	C	C	K	R	U	T
A	J	N	M	R	A	P	O	T	R	Z	A	S	K
L	K	O	E	D	A	T	S	Z	Ó	S	T	K	A
T	R	P	R	Z	Y	S	Ł	O	W	I	E	G	R
A	O	O	A	R	D	K	O	A	T	L	R	A	A
K	P	W	O	Z	G	E	W	L	A	A	R	S	T
S	K	K	N	U	C	E	I	C	K	A	P	K	A
U	A	N	A	T	L	A	E	S	Z	A	R	A	K

ZAGADKI PANI SZARADKI

Dziś przynosimy jedną zagadkę Szaradki. Rozwiążcie ją dla samej tylko przyjemności, co znaczy, że nie będziecie przysyłać rozwiązania do redakcji.

Wykreślanka

Wykreśl z diagramu obok podane poniżej wyrazy. Znajdują się one w rzędach poziomych, pionowych i ukośnych (również wspak, czyli czytane od końca). Rozwiązanie dodatkowe zadania utworzą pozostałe litery, czytane rzędami. (Dla tych, którzy jeszcze nie odkryli tajemnicy rozwiązywania wykreślanki, Głosik wykreślił jedno słowo. Teraz będzie łatwiej nawet początkującym, prawda?).

ALTANA ● ATLAS ● CZAPKA ● DROPS ● GĄSKA ● KAMERA ● KAPKA ● KATARAKTA ● KOKAINA ● KOMORA ● KOPERTA ● KORYTO ● KRATER ● KROPKA ● LISZKA ● PARASOLKA ● PATOS ● POSŁOWIE ● POTZASK ● **SIEDZENIE** ● SZARAK ● SZÓSTKA ● TWÓRCA ● WAWEL ●

✿ NASZE ULUBIONE WIERSZYKI ✿ ✿

Ani w tym roku nie ominęła nas epidemia grypy. Wszystkim dzieciom, które zachorowały, dedykujemy taki oto wierszyk:

Emilia Waśniowska

Kołysanka

Moja mała dziewczynko,
spójrz, za oknem dwa gile,
zamiast schronić się na noc,
sfrunęły tu na chwilę.

W księżycowej poświacie
są jak żywe jabłuszka.
Patrz! Z jemioły na wierzbie
sfrunęła jemiołuszka!

Otul się już białą,
niby z cukru, pierzynką
i przez sen się uśmiechnij,
mała chora dziewczynko!

Przypominamy

Przypominamy Wam, że możecie jeszcze nadsyłać rozwiązania zagadek Szaradki z minionej soboty, a także o trwającym do końca lutego konkursie na pamiętniki. Niektórym udało się wyszperać naprawdę unikalne wpisy z lat dawnych, ale za to mało mamy wiadomości o Waszych własnych pamiętnikach.

LITERKA

▲ *Zazwyczaj bywa tak, że do wiersza, listu, opowiadania powstają ilustracje. U nas tym razem będzie akurat na odwrót - do rysunku Gosi jej dziadek, znany poeta, dołączył wiersz i list.*

Wilhelm Przeczek

Domek

Namaluję taki domek,
co podobny jest do innych,
dom wyjęty jest ze wspomnień -
mój domek rodzinny.

Zbudowany z piany marzeń,
okna domku błyszczą.
Domki mają swoje twarze
z uśmiechem rodziców.

Obok jest budka dla pieska,
w której Burek będzie mieszkał.
Pies radośnie teraz szczeka,
jakby właśnie na mnie czekał.

ale ja sam nie wiem,
co robi pod drzewem...

Głosiku! Przesyłam ten wierszyk, który powstał jako komentarz do rysunku mojej wnuczki, Małgosi Waszek, uczennicy 2B PSP w Cz. Cieszynie. Gosia od dawna marzy o tym, żeby mieć własnego pieska. Jak do tej pory jej marzenie jeszcze się nie spełniło. Może dlatego piesek znalazł się obok domku, który stoi przy ulicy Kameralnej w Cz. Cieszynie i można przy okazji sprawdzić, czy wygląda tak, jak na rysunku.

▲ *Rysunek Kasi nadszedł wraz z takim oto miłym liścikiem jej mamy:* Miły Głosiku! Moja córka, Kasia Geriśak, uczęszcza do 1. klasy PSP w Karwinie-Nowym Mieście. Do klasy chodzi 16 uczniów, a ich nauczycielką jest pani Janina Procner. Kasia chciała to dla Was narysować, więc jej rysunek przesyłam.

Rubrykę przygotowali: IRENA STONAWSKA, BOGUSŁAW KRZYŻANEK, WŁADYSŁAW OWCZARZY

✿ GŁOSIK I LUDMIŁA ✿ GŁOSIK I LUDMIŁA ✿ GŁOSIK I LUDMIŁA ✿

NASZ ADRES: Redakcja „Głosu Ludu", P.O.Box 29, Novinářská 3, 709 29 Ostrava 1.
UWAGA! Pisząc do nas nie zapomnij podać swego adresu i napisać, ile masz lat!

RAPORT O EUROPIE ŚRODKOWOWSCHODNIEJ

Bezrobocie i ubóstwo

W krajach wprowadzających reformy rynkowe istotnym problemem jest nadal wysokie bezrobocie i rosnące ubóstwo - stwierdza raport przygotowany dla ONZ przez Międzynarodowe Biuro Pracy i ogłoszony w Nowym Jorku.

Średni wskaźnik bezrobocia w Europie Środkowowschodniej przekracza obecnie 11 proc. Wyjątek stanowią kraje nadbałtyckie, gdzie wynosi ono około 5 proc. Od 30 do 60 proc. bezrobotnych stanowią osoby pozbawione pracy przez rok lub dłużej. Wiele z nich zniknęło z rejestru bezrobotnych, ponieważ utraciło prawo do pobierania zasiłków, mimo że nie znalazło nowego zatrudnienia.

Autorzy raportu stwierdzają, że w przyszłości pogłębianiu reform strukturalnych w tym regionie nadal będzie towarzyszyć wysokie bezrobocie, jeśli nie nastąpi wyraźny wzrost produkcji. Zauważają, że spadek produkcji i wysoka inflacja spowodowały oprócz wzrostu bezrobocia duży spadek realnych zarobków (o 20-90 proc.) we wszystkich krajach Europy Środkowowschodniej w latach 1990-95 oraz zjawisko rosnącej „koncentracji dobrobytu".

Udział w dochodzie najbardziej zamożnej grupy stanowiącej 10 proc. społeczeństwa wzrósł do 20 proc., kosztem niezamożnej części społeczeństwa - stwierdza raport. Duża część ludności żyje natomiast w stanie ubóstwa.

Z tablicy załączonej do raportu wynika, że w 1995 r. stopa bezrobocia w Polsce wynosiła 13,6 proc. wśród mężczyzn i 16,1 proc. wśród kobiet. Większe bezrobocie wystąpiło w Bułgarii (18,6 proc. mężczyźni, 19,8 proc. kobiety) i Słowacji (14,3 proc. mężczyźni, 14,5 proc. kobiety). Polska znalazła się natomiast w tyle za Czechami (3,7 proc. mężczyźni, 4,8 proc. kobiety). Rumunią (7,5 proc. mężczyźni, 8,6 proc. kobiety) i Słowenią (7,6 proc. mężczyźni, 7 proc. kobiety).Podstawą do rozwiązania problemów państw przechodzących na system gospodarki rynkowej jest kontynuowanie odnowy gospodarczej oraz szybki wzrost produkcji i miejsc pracy. W tym kontekście - stwierdzają autorzy raportu - ważne jest, aby rządy tych państw przyjęły politykę nastawioną na zwiększanie inwestycji i wewnętrznego popytu.

Za jeden z kluczowych elementów raport uznaje dobrze funkcjonujący sektor prywatny. Wskazuje na potrzebę usuwania przeszkód utrudniających tworzenie nowych firm i rozwój firm już istniejących. Do przeszkód takich zalicza m.in. wysokie oprocentowanie kredytów dla prywatnych przedsiębiorców.

Wśród innych przeszkód raport wymienia brak jasnych i trwałych przepisów, co zmusza prywatnych przedsiębiorców do podejmowania decyzji biznesowych na podstawie domysłów i plotek. Inne niekorzystne zjawiska to faworyzowanie pewnych firm kosztem innych, przekupstwo i wysokie opodatkowanie.

GREENPEACE OSTRZEGA

Niebezpieczne zabawki

Znana z licznych spektakularnych akcji organizacja Greenpeace ostrzega rodziców, że kupowane przez nich zabawki z tworzywa sztucznego PCW mogą stanowić śmiertelne zagrożenie dla dzieci.

Na konferencji prasowej w Nowym Jorku, która nie przypadkiem zbiegła się z otwarciem dorocznej nowojorskiej wystawy zabawek, przedstawiciele Greenpeace powiedzieli, że branie do buzi niektórych gryzaków, grzechotek i nadmuchiwanych zabawek z PCW może narazić dziecko na różnorodne choroby, od uszkodzenia wątroby i nerek, po raka.

Twierdzą, że ssanie lub żucie zabawek z PCW może powodować uwalnianie się tak zwanych plastyfikatorów - substancji dodawanych do PCW dla jego uplastycznienia - które mogą być toksyczne. Greenpeace cytuje wyniki najnowszych badań nad najczęściej używanymi do produkcji PCW plastyfikatorami i ostrzega, że kontakt z tymi substancjami może powodować różnorodne problemy zdrowotne. Greenpeace apeluje do rodziców, by od producentów miękkich zabawek żądali podawania składu chemicznego. Jeśli skład nie jest znany, zabawek nie należy kupować.

ROZWÓJ OSTEOPOROZY ZALEŻY OD TRYBU ŻYCIA

Choroba cywilizacji

Osteoporoza - choroba kości, wraz z zawałem serca, rakiem i udarem mózgu została uznana przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) za schorzenie, którego rozwój zależy od trybu życia. Dotyczy ona głównie kobiet rasy białej i żółtej, żyjących w krajach o wyższym poziomie cywilizacyjnym - informuje lutowy numer „Służby Zdrowia".

Na ryzyko pojawienia się osteoporozy są narażone przede wszystkim kobiety, stosujące wadliwą dietę tzn. spożywające zbyt dużo białka i tłuszczu zwierzęcego, węglowodanów, soli, nadużywające alkoholu, kawy, palące papierosy i prowadzące mało aktywny tryb życia. Badania dowodzą, że kobiety otyłe rzadziej zapadają na osteoporozę. Wysoka masa kostna zabezpiecza przed osteoporozą oraz wystąpieniem złamań. Niska masa kostna jest zasadniczym czynnikiem powodującym chorobę. U kobiet szczupłych - z wagą poniżej 55 kg - szybciej dochodzi do spadku gęstości masy kostnej, w szczególności kręgosłupa.

Osteoporoza najczęściej dotyczy kobiet po menopauzie. Jest chorobą bez wyraźnych objawów, dlatego często określa się ją jako „cichego złodzieja kości". Złamanie jest efektem już zaawansowanej choroby. W chwili obecnej nie ma leków pozwalających na odbudowę zniszczonych kości. Leczenie jest ukierunkowane jedynie na powstrzymanie utraty masy kostnej oraz jej wzmocnienie i ochronę.

● *Z LISTÓW DO REDAKCJI*

XXVI Zjazd Gwiaździsty

XXVI Zjazd Gwiaździsty przeszedł już do historii. 15 lutego 1997 roku zebrała się w Mostach koło Jabłonkowa rekordowa liczba zawodników - 534 z 26 polskich szkół podstawowych z całego Zaolzia. Organizatorzy zawodów - I PSP w Trzyńcu 1 oraz Koło Macierzy Szkolnej - pragną serdecznie podziękować wszystkim sympatykom narciarstwa, którzy przybyli na tę imprezę. Słowa podziękowania należą się zwłaszcza rodzicom, przyjaciołom szkoły, którzy przyczynili się do zorganizowania tegorocznego Zjazdu.

Gorąco dziękujemy też wszystkim sponsorom za pomoc finansową. A byli sponsorami imprezy: Autos-R, Autel, Kolonial, Hegas-Ana, Univox, inż. Zdeněk Raška, Avia-Rupl, Kompas OK, Denas, inż. Bogdan Rusnok, MK PZKO: Osówki, Leszna Dolna, Trzyniec 1, Oldrzychowice, Grzegorz-EKO, Refrasil, František Staniek, AWOR, Walmark, Orbigo, Zelmer-Bohemia, T-Print, Relax-Sport, Maryla, Silva Art, Remer, IPS, Baron-Bakar, Zbigniew Szlaur, Huta Trzyniecka, Reebus, Marybel, Intex.

Słowa podziękowania i podziwu należy skierować pod adresem biura komputerowego pod kierownictwem inż. Bogdana Heczki. Dziękujemy również całej ekipie sędziowskiej pod kierownictwem inż. Karola Klusa oraz Karola Klusa.

Piękna słoneczna pogoda przyczyniła się niewątpliwie do miłej atmosfery. Naszą imprezę zaszczycili swoją obecnością liczni goście - m. in. przedstawiciel Urzędu Szkolnego we Frydku-Mistku mgr Milan Thiel, inspektor szkolny mgr Kazimierz Worek, przedstawiciele naszej prasy - „Głosu Ludu", „Zwrotu" i „Naszej Gazetki", Radia Ostrawskiego, prezes ZG PZKO Jerzy Czap, prezes ZG Macierzy Szkolnej Janusz Branny. Słowa podziękowania należą się również mistrzyniom świata Janie Cieślarowej i Marii Honzowej (Ladies Orienteering 1, Silas Team) i ich trenerom, państwu Gawendów za pomoc okazaną biegaczom.

Dyrektor Jan Musioł przekazał sztafetę II PSP w Trzyńcu-Tarasie, która będzie w roku 1998 organizatorem XXVII Zjazdu Gwiaździstego.

HALINA CYMORKOWA, Trzyniec

TRYBUNA NASZYCH LEKARZY-SPECJALISTÓW (42)

Wyjechać! Najlepiej nad morze...

Kontynuujemy rozmowę z MUDr. Romualdem Gąsiorem. Dla przypomnienia podajemy, że dr Gąsior prowadzi prywatne ambulatorium immunologiczne i alergologiczne w przyszpitalnej poliklinice w Orłowej-Lutyni.

◆ ◆ Panie doktorze, proszę powiedzieć, w jaki sposób leczy się poszczególne choroby alergiczne?

- W związku z tym, że chodzi o zaburzenia o podłożu genetycznym, chorób alergicznych wyleczyć oczywiście nie można. Terapia ogranicza się więc do utrzymania choroby w formie łagodnej. Należy ją zaś rozpocząć od tego, że alergika odizoluje się od źródła alergenów. Jeśli przykładowo chodziłoby o sierść kotów, która jest intensywnym i agresywnym źródłem alergenów, to sprawa wydaje się prosta. Wystarczy o tym fakcie wiedzieć. Natomiast z innymi kompleksami alergenów jest znacznie gorzej, ponieważ są wszechobecne. Jak chociażby pyłki pochodzenia roślinnego. I to pomimo że istnieją sposoby, jak się od nich odizolować. Sposobem ekstremalnym jest wyprowadzenie się w sezonie ich występowania gdzieś nad morze. Wiem, że nie każdy może sobie na to pozwolić. Niemniej jednak są ludzie, którzy tak robią. I wiedzą dlaczego. Podobnie wszechobecne są roztocze. Ale i tutaj można sobie pomóc zmniejszając ich kwantum poprzez mądre prowadzenie domu. W wypadku alergenów, których nie da się wyeliminować z otoczenia alergika, można pokusić się o desensybilizację, czyli odczulanie, polegające na stopniowym aplikowaniu alergenu w koncentracjach od znikomej po wysokie. Lecz inną drogą od tej, którą dany alergen w normalnych warunkach wchodzi do jego organizmu, aby zaatakować śluzówkę. Z reguły wygląda to w ten sposób, że wstrzykuje się go podskórnie, przez co prawdopodobnie dochodzi do wytwarzania w miarę skutecznych przeciwciał. Z grubsza rzecz biorąc można to porównać do szczepionki antybakteryjnej. Przez to uczymy organizm właściwego reagowania na inwazję alergenów. Wypada jednak dodać, że - jak na razie - tylko niedużej grupie alergików, odczulanie przynosi radykalną poprawę. Większość mówi o nieznacznej zaledwie uldze. Powiedziałbym, że jest to takie przedsezonowe leczenie przygotowawcze. Tym niemniej, prowadzone są badania, których celem jest nadanie większego znaczenia sprawie odczulania.

Natomiast duży przełom dokonał się w leczeniu astmy oskrzelowej. Polega on nie tyle na tym, że pojawiają się nowe medykamenty, co na ujednoliceniu globalnym i w skali republiki strategii diagnostyki i terapii tej choroby. W myśl tej strategii chorym podaje się bardzo wcześnie leki przeciwzapalne, jak m. in. kortykosterydy w formie wziewnej. Obok nich w ten sam sposób stosuje się leki doraźnie powodujące rozszerzenie skurczonych oskrzeli astmatyka. Dochodzą do tego jeszcze niektóre leki pomocnicze oraz nowe zasady ich wzajemnych racjonalnych kombinacji. Ważnym aspektem, który ten ujednolicony model terapii podkreśla, powinno być zaangażowanie się w proces leczenia samego pacjenta. Idzie o to, ażeby zainteresował się swoją chorobą, żeby potrafił sam wyciągać wnioski z aktualnego przebiegu choroby i w razie potrzeby umiał zmieniać z dnia na dzień terapię. Wszystko po to, aby móc się cieszyć w miarę normalnym życiem i nie musieć trafiać przy każdym pogorszeniu się stanu choroby do szpitala. Ponadto sugeruje się w nim, że lecząc astmatyka leczymy również jego rodzinę, jego środowisko, a właściwie jak gdyby całe państwo, z kierownictwem politycznym włącznie, gdyż powodzenie i skuteczność tego leczenia pozostaje w ścisłym związku z tym, jakie będzie środowisko naturalne, w którym alergik żyje, jaki będzie klimat dla alergologii, jaki będzie dostęp do leków, jakie będą samopoczucie i kondycja społeczeństwa.

W leczeniu astmy oskrzelowej oraz innych chorób alergicznych ważne miejsce zajmuje klimatoterapia, okresowe pobyty w nieskażonych środowiskach przyrodniczych. Dużą uwagę alergolodzy zaczynają poświęcać kwestii urządzania wnętrz domów mieszkalnych, których wyposażenie powinno wykluczyć możliwość pojawienia się w nich alergenów. Nawołują też do zmiany stylu życia na taki, który nie wywołuje objawów alergicznych. Respektować to wypada i otoczeniu alergików. Zresztą otoczenie to respektować musi bez zastrzeżeń po prostu również ich inność. Ostatecznie, słowo alergia wywodzi się z greckiego „állos", co znaczy inny, odmienny.

◆ ◆ W pierwszej części naszej rozmowy wspomniał pan, że terapia osób chorych na alergie jest w Karwińskiem trudniejsza i bardziej kosztowna od leczenia alergików zamieszkujących w regionach mniej uprzemysłowionych. Proszę rozwinąć tę myśl.

- Przez to, że frekwencja występowania chorób alergicznych na terenach skażonych jest bardzo wysoka i potencjacja czynników środowiska z czynnikami genetycznymi wyraźniejsza, ich leczenie jest stosunkowo drogie. Podrożało ono też, jeśli je porównać do terapii, która obowiązywała przed kilku czy kilkunastu laty. Zaraz powiem dlaczego. Niedawno zapanował konsensus w sprawie leczenia astmy oskrzelowej, który zobowiązuje nas do stosowania bynajmniej nie tanich preparatów. Metoda ta - choć może się wydać stosunkowo droga - w gruncie rzeczy jest nieporównywalnie tańsza od kosztów związanych z wyjazdem ekspresowych karetek pogotowia do astmatyków, z ich pobytem na oddziałach opieki intensywnej itp. Bo taka jest, niestety, alternatywa dla tych nowych zasad terapii astmy oskrzelowej.

Zasady te to wcale nie sprawa mody. To ważny dokument (jego nazwa brzmi „Strategia diagnostyki i terapii astmy oskrzelowej w RC"), który podpisał m. in. minister zdrowia Strásky, a także dr Suchopár i inne liczące się w tej dziedzinie medycyny osobistości. Znalazł on instytucjonalne odbicie w organizacji „Czeska inicjatywa do spraw astmy", która czuwa nad realizacją zasad „Strategii". Godzi się podkreślić, że republikowy konsensus, na którego fundamencie powstała wzmiankowana „Strategia", wyprowadzony został z konsensusu globalnego, światowego.

◆ ◆ Pozwoli pan, że zreasumuję. Koszty leczenia astmy oskrzelowej według zasad „Strategii", które obciążają społeczne ubezpieczenie, są wprawdzie duże, ale daleko im do wysokości rachunku, jaki trzeba ubezpieczalniom zapłacić za astmatyka, który nie leczy się zgodnie z tymi zasadami.

- Taka jest prawda. Człowiek, który nie jest w ten sposób leczony, wymaga częstej hospitalizacji, wyjeżdżają po niego „erki", nierzadko korzysta z zabiegów reanimacyjnych. Zresztą na co dzień też nie czuje się najlepiej. Chciałbym podkreślić, że trzy dni terapii ciężkiego astmatyka na oddziale anestezjologiczno-resuscytacyjnym są zgrubsza tak samo drogie, co rok tej względnie drogiej ambulatoryjnej terapii przy pomocy środków objętych owym globalnym konsensusem.

◆ ◆ Czy terapia według zaleceń „Strategii" całkowicie wyklucza konieczność leczenia astmatyka w szpitalu, bądź wręcz na oddziale opieki intensywnej?

- W ten sposób nie można tego absolutyzować. W każdym razie bardzo wyraźnie redukuje ono liczbę takich wypadków. Lekarstwa, które jesteśmy zobowiązani stosować w myśl „Strategii", sprawiają, że choć astmy całkowicie nie wyleczymy, potrafimy ją przynajmniej utrzymać w ryzach, czyli w formie łagodnej. Jest kilka celów leczenia astmatyków. Ciągła kontrola symptomów astmy i utrzymywanie choroby w stanie całkowicie pozbawionym symptomów albo zminimalizowanie ich ilości. Zablokowanie tendencji do ostrych napadów astmy. Utrzymywanie normalnej funkcji płuc chorego umożliwiając mu życie pełnowartościowe, bez ograniczeń aktywności fizycznej. Wyeliminowanie niebezpieczeństwa zgonów na skutek ostrych objawów astmy.

Rozmawiał: KAZIMIERZ SANTARIUS

WŚRÓD ZABYTKÓW POWIATU KARWIŃSKIEGO

Zanurzyć się w historii

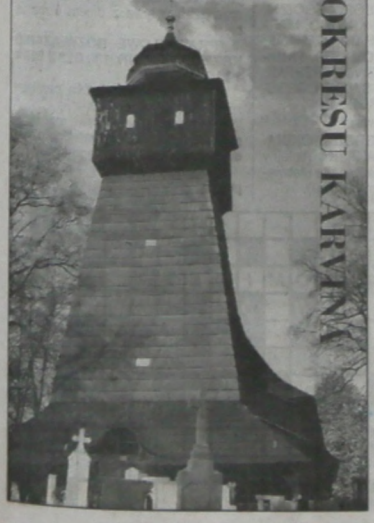

Przybywa ostatnio różnego rodzaju publikacji prezentujących dawną historię lokalną, zabytki kulturalne, uroki krajobrazu, po prostu nasz region zaolziański. Zaczynamy siebie poprzez to doceniać nareszcie.

Urząd Powiatowy w Karwinie (dr R. Mojžíšek we współpracy z Instytutem Zabytkowym w Ostrawie i Muzeum Cieszyńskim) wydał publikację nazwaną „Zabytki Powiatu Karwińskiego" (Památky okresu Karviná). Ukazała się ona pod koniec ubiegłego roku. Publikacja ta zawiera materiał informacyjny, metodologiczny i naukowy przeznaczony dla potrzeb ludzi troszczących się o ochronę zabytków, pracowników instytucji kulturalnych i naukowych, urzędu powiatowego oraz urzędów miejskich i gminnych.

Na przeszło pięćdziesięciu stronicach formatu A4 (papier kredowy) przedstawiono 245 obiektów zabytkowych na przeważnie kolorowych zdjęciach (J. Friedel) wraz z krótką charakterystyką.

Nie wiem, czy pokazano tu komplet zabytków (chodzi o obiekty użyteczności publicznej, zamki, kościoły, kaplice, krzyże, rzeźby, obrazy, naczynia liturgiczne itp.), w każdym razie to, co udało się zgromadzić i przedstawić ma duże znaczenie nie tylko dla wymienionych wyżej instytucji, ale także dla wszystkich, którzy interesują się architekturą i kulturą naszych przodków, którzy chcą wiedzieć więcej o otaczającej nas rzeczywistości. Na przykład - co dana rzeźba przedstawia, kto był jej fundatorem, wykonawcą, z którego roku pochodzi itp. A są to informacje, do których czasami trudno dotrzeć. Nic więc dziwnego, że nie wszystkie mogące nas interesować fakty znalazły się w tych charakterystykach, ale pomimo to dane, jakie zdołano zdobyć, „anonimowe" nieraz zabytki bardziej nam przybliżyły, przez co stały się one bardziej swojskie.

W omawianej tu publikacji zabytki prezentują następujące miejscowości: Olbrachcice, Bogumin, Czeski Cieszyn, Dziećmorowice, Lutynia Dolna, Dąbrowa, Sucha Górna, Karwina, Hawierzów, Orłowa, Piotrowice, Piełwałd, Rychwałd, Stonawa i Cierlicko. **(kaja)**

Pociągi pod specjalnym nadzorem

(Felieton teatralny)

▲ *Małgorzata Pikus jako Kuzynka oraz Paweł Niedoba w roli ekspedytora Hubički.*

Tak się złożyło, że premiera adaptacji scenicznej noweli „Pociągi pod specjalnym nadzorem" Bohumila Hrabala w Scenie Polskiej niemal zbiegła się ze śmiercią autora - jednego z najwybitniejszych prozaików czeskich. Zmarł Hrabal-człowiek, ale żyć będzie Hrabal-pisarz poprzez swe książki, filmy, a także adaptacje sceniczne i także dzięki takim realizacjom, jak ta najnowsza w naszej placówce teatralnej.

„Pociągi pod specjalnym nadzorem" B. Hrabala pod „specjalnym nadzorem" reżysera Janusza Klimszy (scenografia Martin Višek, kostiumy Eliška Zapletalowa, piękna i funkcyjna scenicznie muzyka Zbigniew Siwek, premiera 16 lutego) przyczynią się być może do większej popularności tego pisarza wśród naszej polskiej społeczności, która może go czytać w oryginale lub w polskich przekładach, a jest ich sporo.

Nowelę tę znamy także z wersji filmowej Menzla. I właśnie ta podwójna niejako znajomość dzieła Hrabala (literacka i filmowa) sprawiła, że widz teatralny był ciekawy, co można z tego zrobić na scenie i na pewno nie wychodził z teatru zawiedziony.

* * *

Ciekawy i mało u nas znany pisarz włoski Guido Ceronetii w swoim niedużym eseiku „Stacje kolejowe" zauważa między innymi, iż *„w pociągu* (a w konsekwencji także na stacjach kolejowych) ***może się wydarzyć wszystko, kto widział przejeżdżający pociąg, ten widział życie, śmierć, namiętność, głód, wiedzę, sen i nieskończenie wiele innych rzeczy".*** Pociągi w historii kinematografii zrobiły wielką karierę. Zresztą motyw ten nie jest też obcy literaturze. Pociągi i stacje robiły wielkie wrażenie na Tołstoju - „Anna Karenina" i „Zmartwychwstanie" - co przypieczętował jeszcze swą ucieczką i śmiercią na maleńkiej stacji Astapowo. No i mamy jeszcze jeden motyw pociągów i małej stacji kolejowej - Hrabalowski.

Człowiek zna na ogół stacje kolejowe od strony poczekalni, peronu, a Hrabal pokazał nam taką stację niejako od kuchni. Tam ludzie przede wszystkim pracują, dbają o bezpieczeństwo na kolei, o sprawność ruchu, ale tak samo jak wszędzie indziej przeżywają swe codzienne troski, tragedie osobiste, szczęścia itp.

Dawna krytyka tendencyjnie widziała i podkreślała w „Pociągach pod specjalnym nadzorem" przede wszystkim wątek antynazistowski, wątek dywersyjnej walki z okupantem niemieckim. A przecież to tylko sprawa marginalna, na tle której autor rozegrał dramat egzystencjalny młodego człowieka.

Jak zauważa Jacek Baluch („Praska imaginacja", Tygodnik Powszechny z 16 lutego 1997), Hrabal próbował zadebiutować w latach 50. jako prozaik niezwykle interesującymi tekstami „Jarmilka" i „Kain. Opowiadanie egzystencjalne". Po licznych przeróbkach tego ostatniego oraz kontaminacji z opowiadaniem „Nuda na stacji" (druk w tym samym numerze TP) powstały „Pociągi pod specjalnym nadzorem", jakie znamy z książki, filmu i obecnie także Sceny Polskiej.

* * *

Janusz Klimsza w swej inscenizacji podkreślił i uwydatnił ów wątek egzystencjalny młodego człowieka związany z inicjacją seksualną, która wówczas stała się dla niego sprawą życia i śmierci. Naturalnie sprawę tę można potraktować także symbolicznie, ale niemniej w życiu ludzi, ludzi młodych szczególnie, niepowodzenia w miłości, również fizycznej, bywają powodem wielu tragedii. Jeżeli człowiek z powodu czegoś postanawia umrzeć, to to coś, cokolwiek by to było, jest dla niego sprawą istotną, egzystencjalną - być albo nie być.

W materii narracyjnej Hrabala film miał szerokie pole do popisu. Teatr zmusza realizatorów do pewnych skrótów, skondensowania akcji i przestrzeni, innej optyki całości i detali. Na wielowymiarorej, umownej scenie Klimsza umieścił w bardzo prosty sposób wszystko - biura stacji kolejowej, mieszkanie naczelnika, gołębnik, pomieszczenie z kanapą, hotel na godziny (tu świetnie rozegrana scena próby samobójstwa na tle prostego podświetlonego ekranu), peron itp.

Aktorsko przedstawienie jest na bardzo dobrym poziomie. Postacie wycyzelowane, przekonywujące, widz szybko uwierzy w autentyczność Milosza, Hubiczki, Naczelnika stacji, Zdeniczki, Maszy - zresztą nawet epizodyczne role są udane i zgrane, tworząc w sumie Hrabalowski obraz, a raczej obraz Hrabalowskiej historii, rozegranej na kolei, na stacji kolejowej. Na uwagę zasługuje także muzyka zręcznie wpleciona w akcję.

Wszystko to razem wzięte dało nam widowisko Hrabalowsko-Klimszowskie, żywe, teatralne, warte obejrzenia.

KAZIMIERZ JAWORSKI

▲ *Beata Dytko-Badošek jako Zdenička Svatá.*

Zdjęcia: WIESŁAW PRZECZEK

PLOTKI

Wzloty i upadki

Swoje zmagania rozpoczął **Don Johnson** wcześnie (miał wtedy 22 lata) dramatem „The Harrald Experiment". Film przyniósł nieznanemu Donovi podwójną korzyść. Oprócz zaistnienia w świecie show business-su poznał swą późniejszą żonę Melanie Griffith. Ich pierwsze małżeńskie podejście trwało zaledwie 16 dni. Don po zerwaniu poślubił Pattie D'Abranville, ale nie był to udany okres w jego życiu. Grywał nieciekawe role, popadł w alkoholowo-narkotyczny amok. Szczęście uśmiechnęło się do niego dopiero w 1983 r., kiedy zgłosił się na eliminacje do „Policjantów z Miami" i został przyjęty. Rola policjanta Sonny'ego Crocketta przyniosła mu zawrotną popularność. W pewnym momencie zdawało się, że ten nieokiełznany duch ma się zamiar ustatkować. Związał się bowiem ze starszą od siebie Barbrą Streisand. Była nawet wyznaczona data ślubu. Na premierę „Pracującej dziewczyny" przybył jakby nigdy nic w towarzystwie swej byłej żony Melanie. Okazało się bowiem, że Don i Melanie nigdy nie przestali się kochać i dlatego pobiorą się jeszcze raz. Ich sielankowe życie trwało do czasu, kiedy w 1989 r. serial „Policjanci z Miami" dobiegł końca. Don znów zaczął pić, a na horyzoncie pojawił się Antonio Banderas i zabrał Melanie do Hiszpanii. Teraz Don jest już po kuracji odwykowej i zdjęciach do nowego serialu „Nash Brid ges". To chyba znak, że jest w dobrej formie. **(k)**

PARÓWKA DZIAŁA REWELACYJNIE NA ŁOJOTOKOWE PARTIE TWARZY

Jak zagrać ten duet?

Kobieta o cerze mieszanej czuje się często tak, jakby miała dwie twarze. Każda z nich inaczej reaguje na temperaturę, zanieczyszczenie środowiska, kosmetyki.

Skóra tego typu jest mieszaniną cery tłustej i suchej. Czoło, nos, broda świecą się od nadmiaru wydzieliny łojowej. Skóra pod oczami, na policzkach i bocznych częściach twarzy jest sucha, napięta, może się łuszczyć.

● **PODWÓJNE OCZYSZCZANIE**

Partie tłuste i suche twarzy trzeba pielęgnować inaczej. Do mycia twarzy świetnie nadaje się napar z rumianku, bo na suche partie działa łagodnie, jednocześnie hamuje rozwijanie się wyprysków w miejscach tłustych. Skórę na linii T (czoło, nos, broda) przetrzyj ściągającym tonikiem, np. antybakteryjnym z serii Medicated Formula Sorai.

● **BUZIA W OPARACH ZIÓŁ**

Parówka działa rewelacyjnie na łojotokowe partie twarzy. Suche zabezpiecz wcześniej warstewką dość tłustego, odżywczego kremu. Zrób napar z nagietka, czarnego bzu lub rumianku. Zioła te działają antyseptycznie, a jednocześnie łagodząco na skórę.

● **WYBÓR KREMU**

Krem na dzień powinien być lekki, nietłusty, dobrze nawilżający. Jeśli cera na policzkach nie jest bardzo wysuszona, nakładaj na nie podwójną warstwę tego samego preparatu, co na środkową część twarzy. Jeśli jednak czujesz, że skóra pod oczami i na policzkach jest ściągnięta, używaj odrębnych preparatów. Na czoło, nos, brodę - kremu do cery tłustej, na policzki - nawilżającego i natłuszczającego, np. przeciwzmarszczkowego Synergie Laboratoures Garnier. Na noc na policzki nałóż krem odżywczy, np. Active Anti-Rides L'Oréal.

● **REWELACYJNE NOWOŚCI**

Używanie podwójnych kosmetyków jest nieco kłopotliwe. Dla niecierpliwych pań mamy dobrą wiadomość. Laboratorium Vichy opracowało krem, który matuje tłuste partie twarzy nie wysuszając miejsc suchych, i odwrotnie - nawilża miejsca suche nie powodując błyszczenia miejsc tłustych. Krem Adaptive ma unikatową „wosko-wą" konsystencję, tworzącą cienką błonkę na powierzchni skóry. Zapewnia on długotrwałą matowość tłustych i suchych miejsc twarzy, respektując specyficzne potrzeby obu. **(x)**

MODA

Biała bluzka

Zapewne w każdej szafie znajdzie się biała bluzka, bo to przecież podstawa „bluzkowej" garderoby. Doskonale wygląda w każdej sytuacji: do biura i teatru, na oficjalne przyjęcie i rodzinną uroczystość w blasku kolorowych świeczek. Ponadczasową elegancję zapewni nam bluzka z jedwabiu. Lecz weźmy też pod uwagę mieszanki jedwabiu z syntetykami, bawełną lub nadal popularną a coraz częściej mniej gniotliwą, wiskozą. Im bliżej klasycznego wzoru opartego na męskiej koszuli lub wiązanej pod szyją szarfie, tym większa pewność, że bluzka służyć nam będzie przez wiele sezonów i pasować do niemal każdego kostiumu czy spódnicy. Ważne, aby nie była przeładowana ozdobnymi detalami. Wtedy same łatwiej możemy zmienić jej charakter za pomocą pięknej broszki, korali, barwnej chusteczki itd., zależnie od sytuacji i naszej fantazji. **(KIŻ)**

WARTO WIEDZIEĆ

Uzdrawiające kamienie

Minerały i kamienie szlachetne mogą łagodzić kłopoty psychiczne i zdrowotne dzięki uaktywnieniu samouzdrawiających możliwości organizmu.

● **AGAT**

Pogłębia szacunek dla własnego ciała i oddziałuje na układ rozrodczy. Polecany w przypadku dolegliwości kobiecych.

● **RUBIN**

Spaja miłość fizyczną i duchową. Polecany dla osób, które przeżywają trudności w związkach partnerskich.

● **BURSZTYN**

Wprawia w optymistyczny nastrój. Podobno przynosi szczęście, sukcesy i zyski w związkach z ludźmi, w domu i pracy.

● **KRYSZTAŁ GÓRSKI**

Noszenie tego kamienia odpręża i rozluźnia. Przykładanie kryształu do bolącej głowy ma pomagać na tę przykrą dolegliwość.

● **MALACHIT**

Relaksuje, odpręża i wyzwala tzw. pozytywne myślenie. Noszenie tego kamienia pomaga w leczeniu bólów serca.

● **SZMARAGD**

Zielony kamień oczyszcza ze złych myśli i wzmacnia uczucie miłości do przyrody. Ułatwia kontakt z innymi ludźmi i wszystkimi żywymi stworzeniami.

● **KORAL**

Sprzyja układowi krwionośnemu, regeneruje komórki krwi, wzmacnia układ wydalniczy. Polecany jest dla osób cierpiących na choroby krążenia i pęcherza. **(P)**

DIETA PRZECIW DEPRESJI

Poprawiają nastrój

Przy stresie, przemęczeniu, złym nastroju lubimy zjeść coś słodkiego. Warto wiedzieć, że są lepsi pocieszyciele.

Buraczany cukier szybko przemienia się w glukozę, a ona dostarcza organizmowi energii, powoduje poprawę samopoczucia. Ale cukier nie jest dobrym lekarstwem na stresy. Przy jego nadmiarze w organizmie zmniejsza się ilość witamin z grupy B, zwłaszcza witaminy B1, przez specjalistów amerykańskich nazywanych „witaminą nastroju". Przy stresach, zamiast ciastek i cukierków lepiej więc jadać bogate w te witaminy warzywa i owoce.

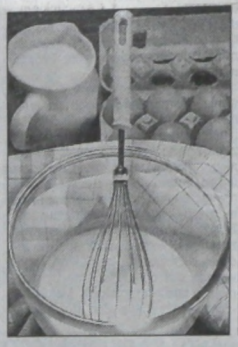

Doskonałe są drożdże piwne - zawierają ich najwięcej. Trzeba tylko „zabić" drożdże gorącą wodą, gdyż żywe okradają organizm z witaminy B występującej w przewodzie pokarmowym.

Nastrój poprawiają też niektóre składniki białka, szczególnie tryptofan. Działa on niczym łagodny środek uspokajający i nasenny. Zmniejsza nadpobudliwość nerwową i wrażliwość na ból, łagodzi depresję i migreny. Najwięcej zawiera go mleko i produkty mleczne. Występuje też w mięsie, zwłaszcza w indyku, także w rybach. Z owoców najwięcej traptofanu mają banany, suszone daktyle oraz orzeszki ziemne.

W białku występuje też fenyloalanina. Poprawia pamięć i refleks, zapobiega depresji. Zmniejsza apetyt, ułatwia więc wyzbycie się skłonności do pojadania.

Fenyloalaninę można znaleźć m. in. w soi i fasoli, białym serze i kwaśnym mleku, dyni i orzeszkach ziemnych. Dostarcza jej też słodzik zawierający aspartam. Lekarstwem na dobry nastrój jest więc osłodzony aspartamem koktajl mleczno-owocowy. **(ET)**

PRZYRODA LECZY: CHRZAN

Pomaga przy trawieniu

Któż by nie znał świetnego dodatku do wędlin, zimnych dań mięsnych czy gotowanych jaj w postaci tartego chrzanu z dodatkiem cytryny, szczypty cukru i wody lub śmietany? Ale chrzan jest znany także jako doskonały środek w lecznictwie ludowym i to od dawna. Nie możemy wprawdzie powiedzieć, że „już starożytni Grecy i Rzymianie...", bo brak o nim konkretnych wzmianek u autorów tamtych czasów, niemniej wspomina o nim św. Hildegarda, a w XV wieku jego uprawy rozpowszechniły się najpierw w Niemczech, a potem w całej Europie. Dziś spotykamy także jego zdziczałe formy.

Chrzan pospolity (Amoracia rustikana, křen selský, chren dedinský) ułatwia trawienie, działa lekko moczopędnie, ma także właściwości grzybo- i bakteriobójcze. Dodanie go do kiszenia ogórków i kapusty sprawi, że warzywa zostaną jędrne. Przy zapaleniu korzonków nerwowych, gośćcu, bólach mięśniowych używano miazgi z korzenia do smarowania lub też następującej maści na przylepiec lub okłady: 3 części tartego chrzanu, 5 części mąki i 1 część wieprzowego sadła mieszamy razem. Ale uwaga! Większe ilości tej maści, nałożone wprost na gołe ciało, może podrażnić naskórek.

Chrzan, wyługowany w czerwonym winie (tinktura), pomagać ma przy uporczywym, suchym kaszlu. Zażywa się 4-5 łyżek dziennie.

* * *

I jeszcze kolejny list w sprawie złocienia balsamicznego: Pani Zuzanna Czeczotkowa pisze - „Pan Česlav Valošek prosi w „GL" z 1. 2. o leczniczą roślinę 'zieli Panienki Marie'. Zawiadamiam, że może je zobaczyć u nas w ogródku, ale dopiero na wiosnę. Teraz dużo śniegu".

Bardzo dziękujemy pani Czeczotkowej, a jej adres przekazujemy panu Valoškowi. **(St)**

Kolumnę przygotowała: **WANDA KULA**

SYNTEZA KRZYŻÓWKI

Zabawmy się dzisiaj w autora krzyżówki! Oto odpowiedni zestaw wyrazów, z których można ułożyć krzyżówkę nawet z rozwiązaniem dodatkowym, którym jest przysłowie polskie. A więc do dzieła!

Wyrazy 6-literowe:

ANTONI, ASESOR, EGOIZM, ERRATA, JARZMO, KIMONO, MARKIZ, MISTRZ, MOHAIR, NARWAL, NIAŃKA, NIUANS, OMASTA, PANAMA, ROZEJM, ROZWÓD, RZEPAK, STOJAK, SYTOŚĆ, ŚWIDER, TROSKA, ULOTKA, ZAKRĘT.

Wyrazy 7-literowe:

AUTOKAR, NAGRODA, OKINAWA, OWIEWKA, ZAKĄSKA (kolejny wyraz KOMITET wpisano dla ułatwienia już na właściwym miejscu).

Wyrazy 9-literowe:

AUSTRALIA, TWARDÓWKA. **(taj)**

Wśród czytelników, którzy prześlą pod adresem redakcji rozwiązanie dodatkowe syntezy krzyżówki, przyznana zostanie drogą losowania nagroda książkowa. Termin nadsyłania rozwiązań upływa z dniem 4 marca br.

PRAWIDŁOWE ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z NR. 13 „GL" Z DNIA 1 LUTEGO BR.

„Łatwiejsza jest sztuka pamiętania od sztuki zapominania".

Nagrodę za prawidłowe rozwiązanie krzyżówki wylosował **Erwin Jedrysek** z Karwiny-Nowego Miasta.

Nagrodę-książkę prześlemy pocztą.

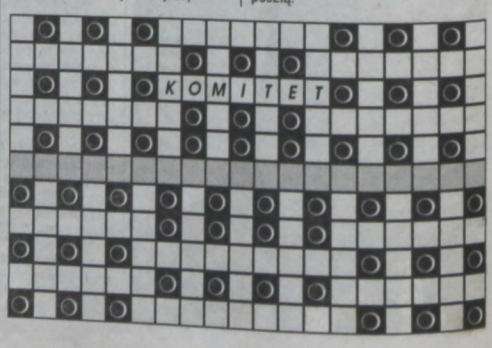

● DZIŚ GOTUJĄ

W dzień powszedni...

Sałatka z tuńczyka: 0,3 kg makaronu („kolanka"), 1 puszka tuńczyka w sosie własnym, 0,4 kg sałaty pekińskiej, 4 jajka, 3 ząbki czosnku, sól i pieprz do smaku.

Ugotowany i ostudzony makaron wymieszamy z tuńczykiem, drobno poszatkowaną sałatą pekińską, dodamy drobno skrojone ugotowane jaja i doprawimy czosnkiem, solą i pieprzem. A żeby było nie tylko smacznie, ale i kolorowo, możemy dodać pokrojoną na drobno czerwoną paprykę.

... i od święta

Kurczak z arachidami: 4 filety z piersi kurczaka, 100 g orzeszków arachidowych, 2 cebule, 1 łyżka mączki ziemniaczanej, 2 łyżki sosu sojowego, olej, pieprz

Każdy z filetów rozkroimy na 4 cienkie płatki. Na rozgrzany tłuszcz układamy kawałki mięsa i szybko obsmażamy. Zlewamy tłuszcz, dodamy do mięsa pokrojoną w kostkę cebulę, arachidy, posypujemy mączką ziemniaczaną. Wlewamy trochę wody, sos sojowy i dusimy pod pokrywką 5 minut. Jako dodatek polecamy ryż wymieszany z ugotowaną mieszanką jarzynową (np. „Mochovská zelenina").

Nasz poradnik

Dzisiaj podajemy nasz wypróbowany sposób na ugotowanie naprawdę sypkiego ryżu: Zagotujemy mniej więcej 3 l wody. W osobnym garnku prażymy na sucho ryż. Stale mieszamy - gdy jest już bardzo gorący, wlewamy gotującą się wodę. W dużej ilości wody gotujemy ryż przez 5 minut. Później zlewamy wodę do poziomu ryżu, solimy i dodajemy odrobinę oleju. Przykrywamy pokrywką i na bardzo wolnym ogniu trzymamy jeszcze 10 minut. Tak ugotowany ryż będzie zawsze sypki. Do ryżu można też - w celu poprawienia smaku - dodać połówki cebuli i kilka goździków. **(jjs)**

SZWAGIER Z TEŚCIEM ● (2)

● kronika rodzinna

Dnia 24 lutego obchodzi swoje 80. urodziny
pani MARIA WISZCZOROWA
z Pioseczne. Z tej okazji wszystkiego najlepszego, dużo zdrowia, szczęścia i błogosławieństwa Bożego życzą członkowie PZKO Pioseczna. AD-016

Dnia 23 lutego obchodzi swój zacny jubileusz życiowy
pani ANNA MITRĘGOWA
z Pioseczne. Dużo zdrowia, uśmiechu i wiele słonecznych dni na dalsze lata życia składają członkowie PZKO Pioseczna. AD-017

"Upływa szybko życie, jak potok płynie czas..."

Dnia 21 lutego obchodził swe 72. urodziny mój Kochany Tatuś
pan JÓZEF KRÓLICZEK
z Czeskiego Cieszyna. Drogi Tatusiu, wiązankę najserdeczniejszych życzeń dużo, dużo zdrowia, pogody ducha i błogosławieństwa Bożego przesyła córka Maria z mężem. B-047

Dnia 21 lutego 1997 obchodził swój zacny jubileusz 60. urodzin
pan FRANCISZEK SZEBESTA
z Karwiny-Starego Miasta. Z tej okazji dużo zdrowia i szczęścia życzy żona, syn z małżonką oraz wnuki Michaela, Martinka oraz Michael. C 54/033

Dnia 24 lutego obchodzi swój jubileusz życiowy
pani WANDA ZAHRADNIK
z Wędryni-Zaolzia. Z tej okazji najserdeczniejsze życzenia pogody ducha, zdrowia i wszelkiej pomyślności składają mąż, syn i córka z rodzinami. C 52/031

Zacny Jubileusz życiowy obchodzi nasza Kochana Mama, Babcia i Prababcia
pani AUGUSTYNA KISZOWA
z Czeskiego Cieszyna. Dużo zdrowia, szczęścia oraz radości na dalsze lata życia życzą córka oraz synowie z rodzinami. C52/042

Z okazji przypadającego na 23. 2. 1997 r. zacnego jubileuszu życiowego Kochanej Mamusi, Teściowej, Babci i Prababci
pani HELENY RUTKOWICZOWEJ
z Karwiny-Darkowa wiele zdrowia, szczęścia i wszelkiej pomyślności na dalsze lata życia życzą Jubilatce córki z mężami, wnuczka Basia z mężem, wnuki Stasiek, Danek, Henio oraz prawnuczki Ewunia i Danusia. C 54/037

Dnia 24. 2. 1997 mija pierwsza bolesna rocznica śmierci
śp. MARII JADAMIKOWEJ
z Karwiny. O chwilę cichych wspomnień proszą najbliżsi. C 54/033

"Żyłam w zachwyceniu, wielbiąc ziemię i niebo. Ruszyłam w nieustanny marsz wiecznego życia".

Dnia 23. 2. 1997 mija 2. bolesna rocznica, gdy na zawsze opuściła nas po ciężkiej chorobie nasza Ukochana Żona, Najdroższa Mamusia, Babcia i Siostra
śp. ELŻBIETA BURA
z Czeskiego Cieszyna. Wszystkich, którzy Ją znali i szanowali, prosimy o chwilę wspomnień. AD-023

Dzisiaj mija 10. rocznica, kiedy opuścił nas na zawsze nasz Ukochany Ojciec, Teść, Dziadek i Pradziadek
śp. LEON HENNER
O chwilę zadumy proszą najbliżsi. C 52/043

"Czas płynie, lecz smutek i żal w naszych sercach nigdy nie przeminie".
Dnia 21. 2. 1997 obchodziłby swoje 85. urodziny
śp. MARIAN FLASZ
z Oldrzychowic, zaś 19. 1. 1997 minęła 5. rocznica Jego zgonu. Wszystkich, którzy znali Jego pracowite ręce, o chwilę wspomnień prosi żona z najbliższą rodziną. AD-015

Dnia 23 lutego przypominamy sobie 5. rocznicę śmierci naszego Drogiego Męża, Ojca, Dziadka
śp. WŁADYSŁAWA KOŁATKA
ze Stonawy. O chwilę wspomnień proszą żona, córka, wnuk Radek, wnuczka Agatka. C 54/027

"Grónie, moje grónie, już mi odejść trzeba, hej, bedym sie dziwoł na Was prosto z nieba".

Dziś 22. 2. 1997 mija pierwsza bolesna rocznica, kiedy ucichło szlachetne serce i spoczęły spracowane ręce mojego Drogiego i Nieodżałowanego Męża
śp. JANA MUCHY
z Czeskiego Cieszyna. Wszystkich, którzy Go znali i szanowali, o chwilę wspomnień i zadumy prosi z niegasnącym smutkiem w sercu żona. C 52/028

Dnia 23. 2. 1997 upłynie 10 lat, kiedy opuściła nas bez słowa pożegnania Ukochana Żona i Najdroższa Mamusia
pani JADWIGA GAŁUSZKOWA
Dnia 28. 3. 1997 wspomnimy również 47. rocznicę Jej urodzin. Wszystkich, którzy Ją znali, prosimy o chwilę cichych wspomnień. Mąż Józef, córka Jolanta, syn Roman i najbliższa rodzina. C 54/020

Ze łzami w oczach, z boleścią w sercu, której czas nie zagoi, wspomnieliśmy 19 lutego 5. rocznicę, kiedy na zawsze ucichło serce Nieodżałowanego Męża, Ojca i Dziadka
śp. inż. KAROLA FOLWARCZNEGO
z Czeskiego Cieszyna. Z miłością i szacunkiem w sercach wspominają żona Halina i córka Irena z rodziną. C 52/036

Dnia 22. 2. mija pierwsza rocznica zgonu
śp. RAFAELA SIWKA
z Suchej Górnej. O chwilę wspomnień proszą najbliżsi. C 52/037

Dzisiaj, 22 lutego mija druga bolesna rocznica zgonu naszej Najdroższej Żony, Mamy, Teściowej i Babci
śp. MARII BIŁKOWEJ
z domu Leskow, zamieszkałej w Hawierzowie-Szumbarku. O chwilę cichych wspomnień i słowa modlitwy proszą mąż Karol oraz synowie Edward i Władysław z rodzinami. O-14

"Nie umarł, kto żyje w naszej pamięci".
Dnia 24. 2. 1997 r. upłynie 10. rocznica śmierci naszej Nieodżałowanej Matki, Babci, Prababci
śp. JUSTYNY MACUROWEJ
z Darkowa, zaś 11 lutego wspomnieliśmy 17. rocznicę śmierci Jej Męża
śp. RUDOLFA MACURY
Dziękujemy wszystkim, którzy razem z nami poświęcą Im chwilę zadumy. Najbliżsi. C52/035

W głębokim żalu pogrążeni podajemy wszystkim przyjaciołom i znajomym smutną wiadomość, że zmarła
śp. HELENA ZIELINOWA
wdowa po śp. prof. Pawle Zielinie, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się w niedzielę, dnia 23. 2. 1997 r. o godz. 14.00 z kościoła ewangelickiego w Bystrzycy na miejscowy cmentarz. Zasmucona rodzina. AD-024

● wpisy dzieci

TRZYNIEC-ŁYŻBICE - Dyrekcja łyżbickiego przedszkola przy ul. SNP - obok byłego hotelu "Slovan" (Diskont) - serdecznie zaprasza do wpisów, które odbędą się w dniach 25. i 26. 2. w godz. 8.00-16.00 w lokalu przedszkola.

● co, gdzie, kiedy

UWAGA! - Zaplanowany na niedzielę 23. 2. "Bal maskowy" szkoły i przedszkola w Boguminie **nie odbędzie się!**

DYREKCJA PSP W LUTYNI DOLNEJ odwołuje z powodu wakacji grypowych balik dziecięcy, który miał się odbyć w sobotę 22 lutego.

KARWINA-FRYSZTAT - Klub Młodych MK PZKO zaprasza w sobotę 22 bm. o godz. 19.00 do Domu PZKO na tradycyjną dyskotekę.

NIEBORY - MK PZKO zaprasza na walne zebranie w sobotę 22. 2. o godz. 15.00 w Domu PZKO.

ŻUKÓW DOLNY - MK PZKO zaprasza na uroczystość jubileuszową w niedzielę 23. 2. o godz. 15.30 do sali "Pod dzwonkiem".

WĘDRYNIA - Zarząd MK PZKO zaprasza na walne zebranie w niedzielę 23. 2. o godz. 15.00 do "Czytelni".

● mieszkania

WYNAJMĘ MIESZKANIE w centrum Cz. Cieszyna. Nadaje się do pomieszczeń biurowych. Tel. Po-Pią 069/6203263 lub 0602202036. B-041

● matrymonialne

POGODNA, CENIĄCA CIEPŁO RODZINNE (dom, ogród), średnie wykształcenie, pozna kulturalnego Pana bez nałogów (do 67 lat). Hasło: "Wierząca". C52/040

● SPORT● SPORT● SPORT● SPORT ●

BRAMKARZE W GŁÓWNYCH ROLACH DERBY KSK - HCH

Remis raczej sprawiedliwy

Pierwszoligowe derby hokejowych drużyn pow. karwińskiego, rozegrane w środku tygodnia nad Olzą, miało szczególny smaczek. Oba zespoły bowiem zajęte są "pracami ratunkowymi" i każdy punkt liczy się dla nich na wagę złota. Do tej pory we wzajemnych meczach wygrywali gospodarze; tym razem jednak nastąpił wyłom w tradycji - padł remis, dla hawierzowian siódmy w obecnych rozgrywkach, dla karwiniaków - już jedenasty! Podział punktów bardziej chyba jednak ucieszył przyjezdnych, pozwalając im utrzymać dystans od strefy barażowej. Karwiniakom pozwolił on przynajmniej wyjść - przy równoczesnej porażce Prościejowa na tafli przodownika - z 13. na 12. miejsce. A więc chwilowo znów spadł im kłopot z głowy, ale na jak długo?

O KS KARWINA - HC HAWIERZÓW 2:2 (1:0, 1:1, 0:1). Z napięciem oczekiwany mecz zwabił na trybuny ponad 3 tysiące kibiców obu drużyn. Bardziej agresywnie rozpoczęli go przyjezdni. Oni też mieli pierwszą szansę, lecz Sikora (skądinąd wychowanek karwińskiej kuźni hokejowej) nie dał rady bramkarzowi Hlince. W 13. min. na ławce kar usiadł Grimm z HCH (również były karwiniak) i jeszcze w tej samej minucie wypożyczony z Trzyńca **Pavlík** zdobył przy współpracy z Sedlákiem i Murinem prowadzenie dla KSK. Kolejne próby Novotnego i Kodady zlikwidował hawierzowski bramkarz Trvaj. W 19. min. mógł natomiat wyrównać Smeták, lecz i on nie dał rady Hlince.

W 5. minucie II tercji Potočný nie trafił do odsłoniętej bramki bezbronnego już Trvaja... W połowie meczu (30. min.) **Vavrečka** z podania Pavlíka wyrównał ostrym strzałem między parkanami Hlinki na 1:1. Później Kodada nie zmusił do kapitulacji leżącego Trvaja; niemniej w 36. min. **Potočný** (były hokeista Hawierzowa) przejął podanie Slabego i wykorzystując błąd obrony HCH, ponownie zapewnił karwiniakom prowadzenie - 2:1. Kolejne sytuacje po obu stronach wyjaśniali bramkarze.

W III części meczu obraz gry się nie zmienił - oba zespoły z dużym zaangażowaniem walczyły o zwycięstwo. Więcej szczęścia mieli hokeiści znad Łucyny. W połowie 49. minuty **Rozum** z podania wypożyczonego z Witkowic obrońcy Galvasa ukarał wykluczenie Kodady, wyrównując na 2:2. Walka kulminowała, lecz **bramkarze obu drużyn okazali się prawdziwymi bohaterami tego spotkania**. W ostatniej minucie wielką szansę Smetáka (H) zlikwidował Hlinka, zaś tuż potem Trvaj nie ugiął się przed strzałem obrońcy Slabego (K).

Podział punktów uznały w końcu obydwie strony za sprawiedliwe rozwiązanie łamigłówki. Poziom gry oceniono jako solidny, ponadprzeciętny. Sporo było obustronnie wypracowanych sytuacji strzeleckich oraz udanych interwencji bramkarskich. Przed barażem trzeba się jednak bronić w dalszym ciągu. A sprawa nie będzie prosta...

Kary: 5 - 6 (Sikora z Haw. na 10 minut), wykorzystanie 1:1. Sędziował Poruba. - **Inne wyniki:** Kralupy - Prościejów 7:1, Beroun - K. Wary 4:4, Sokolow - Brno 3:1(!), Ujście - Przerów 3:2 itd. **Po 44 kol.:** 1. Kralupy 58 pkt., 2. K. Wary 56, 3. Pisek 53,...9. J. Hradec 42, 10. **Hawierzów** 41, 11. Ujście 39, **12. Karwina** (13) 37, 13. Prościejów (12) 36, 14. Sokolow 28 pkt. **Dziś ciąg dalszy serialu.** (MS)

● SPORT POLSKI

❒ **W TRONDHEIM rozpoczęły się narciarskie mistrzostwa świata** w konkurencjach klasycznych. **Bieg na 30 km mężczyzn stylem dowolnym:** 1. Aleksiej Prokurorow (Rosja) - mistrz olimpijski z 1988 r. - 1:06,29,2 godz., 2 Bjoern Daehlie 1:06:45,6 godz., 3. Alsgaard (obaj Norw.),... 48. Krzysztof Wańczyk (Polska) -4:55,2 min. wśród 91 startujących. **Kobiety 15 km stylem dowolnym:** 1. Jelena Wialbe (Rosja) 36:28,2 min.,.2. Stefania Belmondo (Wł.) 36:39,1, 3. Kateřina Neumannowa (Czechy) 36:42,0 - pierwszy medal MŚ wśród seniorek,... 27. Dorota Kwaśny-Lejawa -3:19,4 min., 40. Bernadetta Bocek-Piotrowska -3:59,2, 52. Katarzyna Gębala (wsz. Polska). Startowało 67 zawodniczek.

❒ **POLSCY HOKEIŚCI NA TRAWIE** zremisowali w towarzyskim meczu w Madrasie z czołową drużyną świata - Indiami 3:3 i przegrali 1:2.

❒ **W REWANŻOWYM MECZU Pucharu Koraca** Nobiles Włocławek przegrał na wyjeździe z FC Porto 65:95. Awansowali koszykarze z Portugalii. Natomiast koszykarze **Mazowszanki Pruszków** pokonali Unicatę Malaga 84:57, wygrali swoją grupę [4 zwycięstwa, 2 porażki) i awansowali do półfinałów Pucharu Koraca.

❒ **W I RUNDZIE turnieju tenisowego w Oklahoma City** Polka Magdalena Grzybowska pokonała Ukrainkę Jelenę Briuchowiec 7:6 (7-1), 3:6, 6:3, przegrywając w 2. rundzie z Włoszką Francescą Lubianą 1:6, 5:7.

❒ **SIATKARZE Płomienia Sosnowiec** pokonali Saloniit Anhovo (Słowenia) 3:1, kończąc rozgrywki w grupie "A" Ligi Mistrzów z jednym zwycięstwem na ostatnim 8. miejscu.

❒ **GWIAZDĄ WIECZORU** w meczu NHL Edmonton Oiler - Toronto Maple Leafs (6:5) był polski hokeista **Mariusz Czerkawski**, który zdobył połowę bramek dla zwycięzców i miał jedną asystę. Jest to drugi hat trick Czerkawskiego za oceanem. W tym sezonie zdobył on już 18 bramek. **Opr. (ef)**

Nasza oferta

❍ **PIŁKA NOŻNA: FC Karwina - Drnowice.** Wiosenna premiera - jutro o godz. 14 na Kovonie. Jesienią wygrała Petra 4:0. **Turniej w Orłowej (ost. kolejka - dziś** Sl. Orłowa B - B. Rychwałd (8.30), Orłowa A - B. Dąbrowa (10.20), L. Piotrowice - I. Piotrowice (12.10) i Stonawa - Wierzniowice (14). **W Gruszowie - jutro:** Skrzeczoń - Klimkowice (godz. 11. - o 3. miejsce) i Bolatice - Dziećmorowice (o 13 - finał).

❍ **HOKEJ. EKSTRALIGA** - jutro o 17.30: **Sl. Praga - Trzyniec.** Poprzednio - 2:2, 6:3 i 1:2. **I LIGA - dziś** o 17: **Hawierzów - Kralupy** (3:3, 4:2 i 0:5); **J. Hradec - Karwina** (2:2, 3:2 i 3:1). **II LIGA: Orłowa - Żdiar.** Jutro o 17. Poprzednio 3:2.

❍ **ZAPASY: Trzyniec - Hodonin.** Inauguracyjny mecz I ligi seniorów - dziś o godz. 16.

❍ **PODNOSZENIE CIĘŻARÓW. I runda I ligi drużynowej** - dziś od godz. 10 w Boguminie, m. in. z udziałem B. Hawierzów, HT Trzyniec i gospodarzy.

❍ **ŚLIZGAWKA. KARWINA: sobota i niedziela** godz. 14.00-15.40, 16.05-17.45 i 18.10-19.50. **HAWIERZÓW: sobota** 13.00-14.40; **niedziela** 16.30-18.10. **ORŁOWA: sobota** 14.00-15.30; **poniedziałek** 8-12. **BOGUMIN** (zależnie od pogody): **sobota 14.00-15.40 i 16.10-17.50; niedziela** 15.00-16.40 i 17.20-19.00. **CZ. CIESZYN** (zależnie od pogody): **sobota** 14-16 i 18-20; **niedziela** 10-12 i 14-16. **(f)**

Co słychać w naszym regionie?

● **PIŁKARZE RĘCZNI HCB Karwina,** po zwycięstwie z Bohemią Trzeboń 27:18, wyprzedzają w tabeli czwarte Pilzno o 1 punkt, bowiem Kovopetrol zremisował z SKP we Frydku 23:23.

● **PRZEBYWAJACY na obozie kondycyjnym w Trzyńu I-ligowi piłkarze Rakowa Częstochowa** przegrali kolejny mecz sparringowy - w Przerowie 2:4 i wygrali z HD w Boguminie 1:0. - **Tymczasem trzyńczanie** w pierwszym meczu w Medulinie (Chorwacja) zremisowali z... Posztorną 0:0.

● **BADMINTONIŚCI HD BOGUMIN** spisują się w II lidze lepiej, niż Sj Cz. Cieszyn. W kolejnych meczach hutnicy wygrali z Odrą Ostrawa 5:3 i choć w takim samym stosunku ulegli przodownikowi grupy - VŠTJ Hradec Kralowe, zajmują przed ostatnim turniejem 2. miejsce - za Hradcem. **(r)**

● **W GÓRACH** lekko poprawiły się w bieżącym tygodniu warunki narciarskie. Jaworowy ma 32-centymetrową pokrywę śnieżną, Wielki Połom również. **(f)**

▲ **NAGRODY 8. SPORTKI: III** - 29 628 Kč (14), IV - 770 Kč (1077), V - 76 Kč (23 300). **II LOSOWANIE:** II - 290 359 Kč (1), III - 25 924 Kč (16), IV - 894 Kč (927), V - 82 Kč (21 631). **SZANSA:** II - 100 000 Kč (2), III - 10 000 Kč (10), IV - 1000 Kč (77), V - 100 Kč (863).

W MECZU O 7. MIEJSCE

100. bramka HCO

❍ **II LIGA HOKEJA: Szternberk - Orłowa 3:6 (0:1, 0:4, 3:1).** Stawką czwartkowego meczu 27. kolejki było 7. miejsce w aktualnej tabeli: Orłowianie wygrali go po dobrej grze jeszcze wyżej niż u siebie (4:2). W I tercji podtrzymał ich na duchu bramkarz Jurečka, zaś prowadzenie zdobył w 18. min. **Dvořák**. W drugiej przyjezdni ekscelowali, uzykując 5-bramkową przewagę: 21. - **Petr Balajka** (w przewadze liczebnej), 25. - znów **Petr Balajka**, 29. - **Gřegoř**, 31. - **Bednařik** po solowej akcji - 0:5. Gospodarzom nie pomogło nawet wzmocnienie przez 5 graczy Opawy i 3 juniorów; w 43. min. zdołali tylko obniżyć w okresie przewagi. W 50. min. **setną bramkę orłowian w obecnych rozgrywkach strzelił Šebek** w asyście Machálka - 1:6, na co Szternberk zareagował w 53. i 58. min. skorygowaniem wyniku na 3:6. Kary: 5 - 7 (plus 10 minut dla zawodnika gospodarzy i Potěšila z O. za dyskusje), wykorzystanie: 1 - 2. Sędziował Krsička. Widzów 300.

Znojmo - Trzebicz 2:4, Poruba - Krnów 12:2, Kromierzyż - F-M 2:2 itd. **Po 27. kol.:** 1. Trzebicz 45 pkt., 2. Poruba 42, 3. Znojmo 39,... 6. Rosice, **7. Orłowa - po 29 pkt., 8.** F-M (9) 27, 15. Jihlawa (16) 16, 16. Krnów (15) 14 pkt. **- Jutro podejmują orłowianie 5. Żdiar, mający tylko o 2 punkty więcej.** (JK)

GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ
GŁOS LUDU
✦ Gazeta Polaków w Republice Czeskiej ✦ W wydawnictwie "Olza", ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyn, wydaje Rada Polaków w RC przy wsparciu finansowym Rządu RC ✦ Redaguje kolegium ✦ Redaktor naczelny: Władysław Bilko; zastępcy red. naczelnego: Henryka Bittmar, Bogusław Kryżanek ✦ Adres redakcji: 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Novinářská 3, telefony: centrala 6607/111, sekretariat 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252 ✦ Ogłoszenia przyjmowane są codziennie od 8.30 do 15.00 w redakcji "Głosu Ludu" w Ostrawie (w pozostałych godzinach pod nr. tel. 6607/252 czynna jest sekretarka automatyczna), w poniedziałki, środy i piątki w godz. od 8.00 do 12.00, wtorki i czwartki od 12.00 do 16.30 w biurze "Contact" przy ul. Hlavní 3 w Cz. Cieszynie; w Oddziale Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie-Frysztacie (na rynku) w godzinach otwarcia; w dni powszednie w godz. od 8.00 do 16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Střelniční 18, Cz. Cieszyn ✦ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty ✦ Kolportuje PNS ✦ Skład komputerowy "Głos Ludu" Ostrawa ✦ Druk TIP - drukarnia periodyków Ostrawa, s. a. ✦ Rękopisów i zdjęć nie zamówionych redakcja nie zwraca, zastrzega sobie również prawo dokonywania skrótów, adiustacji, przeredagowywania tekstów i zmiany tytułów materiałów nie zamówionych. Nr indeksu 42501

● CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 22 LUTEGO

■ NOVA:

7.30 "Przygody Misia Jogi" (serial anim.)
8.00 Cudowny świat Walta Disneya
9.00 "Pod afrykańskim niebem" (serial)
9.25 "Psy potrafią cuda" (serial przyrod.)
10.20 "Słoneczny patrol III" (serial)
11.05 "Melrose Place III" (serial)
12.00 Dzwońcie do dyrektora
12.30 Power Play (kanad.-amerykańska NHL)
13.15 Twierdza Boyard
14.45 "Dziś nie przyjmuję" (komedia czeska)
16.20 "Roseanne" (serial)
16.45 "Kojak" (serial)
17.35 "Dynastia" (serial)
18.25 "Stefania" (serial)
19.20 Prognoza pogody
19.30 DTV
19.50 Wiadomości sportowe
20.00 "Gospoda" (serial)
20.30 "Rocky III" (film USA)
22.10 Właśnie dziś
22.15 "Dracula" (horror USA)
0.25 "Doświadczenia pewnej damy" (film erot.).

■ TC 1:

7.30 "21"
8.00 Teleporanek (dla dzieci)
8.10 Wiadomości ze świata
8.20 Rekordy i ciekawostki
8.30 Labirynt (teleturniej)
8.50 Pomagajmy sobie (dla dzieci)
9.00 Niechaj świat zawojują mali
9.10 Wizytówka
9.35 Meduza (tygodnik muzyczny)
10.00 "My z końca świata" (serial)
10.25 "Kolędzy" (serial)
10.55 TC w przyszłym tygodniu
11.00 Wiadomości
11.05 Kawiarnia "Na Porębie" (pr. publicyst.)
11.50 Klub Przyjaciół Orkiestr Dętych
12.30 Magazyn rolniczy
12.50 O zdrowiu (magazyn)
13.05 Poradnik obywatelski
13.30 Auto-moto rewia
14.00 Animals
14.15 Televariétés (pr. rozrywkowy)
15.35 Proszę wejść (magazyn)
16.00 "Złote dno" (komedia czeska)
17.30 TC w przyszłym tygodniu
17.35 Kronika czeska
17.55 Prognoza pogody
18.00 Wiadomości
18.05 Poszukiwanie zagubionego czasu
18.25 Uśmiechy Ireny Kačírkowej
19.05 Szczęśliwych dziesięć
19.10 Wieczorynka
19.20 Wieczorem na ekranie
19.30 Wydarzenia, pogoda
19.50 Bramki, punkty, sekundy
20.00 Z politykami nie tańczę (pr. rozryw.)
21.10 Wiadomości
21.20 "Ptak na drucie" (film USA)
23.05 "Z klownami polały się łzy" (serial)
0.30 Spotkali się... (pr. muz.)
1.30 Peter Gabriel, Lou Reed i spół. (koncert).

■ TC 2:

7.15 Report, 8.00 TV Edukacyjna, 9.55 Robert Křesťan i "Druga Trawa" (pr. muz.), 10.45 Videofashion, 11.10 Klucz (mag.), 11.40 TC w przyszłym tygodniu, 11.45 "Więzy rodzinne" (serial), 12.10 Wzdłuż i wszerz, a zatem na krawędzi, 12.40 "Przyjaciele" (serial), 13.05 Aero rewia (jubileusz lotniska w Ruzyniu), 13.25 MŚ w narciarstwie klasycznym (skoki do kombinacji), 14.10 MŚ w narciarstwie klasycznym (skoki K 90), 16.25 Ekstrema, 17.05 Studio reporterów, 17.30 "Powrót do morza" (serial przyrod., 1/13), 17.55 "Alf" (serial), 18.20 Studio Oaza, 19.10 To najlepsze z klasyki, 19.30 "Przywrócone życie" (dok.), 20.00 "1984" (film bryt.), 21.45 "Dwudziesty wiek naszego człowieka" (dok.), 23.25 "Wielkie epoki sztuki europejskiej" (serial dok.), 0.25 "Karabinierzy" (film franc.), 1.40 Wiadomości TVS.

■ PRIMA:

7.30 Dobry wieczór, 8.00 "Paczka Robina" (serial), 8.45 "Beethoven" (serial), 9.10 "Świat fantazji" (filmy anim.), 9.55 "Hercules Poirot" (serial), 10.45 "Emilia" (serial), 11.35 Tydzień w regionie (mag.), 12.05 Świat motoryzacji (mag.), 12.25 Sport koktajl, 12.55 Noami Campbell (portret modelki), 13.50 "Lata na wsi" (film franc.), 15.20 Propozycje Primy, 15.35 Walt Disney przedstawia: "Tom i Jerry", "Fotoaparat Donalda", "Historia geparda", "Psia warta", 17.45 "Superboy" (serial), 18.10 "Młoda, piękna, z dziećmi" (serial), 18.35 O zwierzętach z K. Černochem, 18.55 Prognoza pogody, 19.00 DTV, 19.15 "Miasteczko Evening Shade" (serial), 19.45 Propozycje Primy, 20.00 "Sledge Hammer, policjant z o. o." (serial), 20.30 "Inspektor Schimanski" (serial), 22.00 Wiadomości, 22.05 "Obudź się, szpiegu!" (film franc.), 23.40 "Ci, którzy wierzą" (horror USA), 1.30 Dotknijcie gwiazd (mag.).

NIEDZIELA 23 LUTEGO

■ NOVA:

7.30 "Pepek marynarz" (serial anim.)
8.00 Cudowny świat Walta Disneya
8.50 "Flintstonowie" (serial anim.)
9.15 "Przygody Czarnego Księcia II" (serial)
9.40 "Zorro II" (serial)
10.10 As (lista przebojów)
11.10 "Melrose Place III" (serial)
12.00 "Druga szansa" (serial)
13.00 7 czyli Siedem dni
14.00 "Złote czasy w Spessarcie" (kom. niem.)
15.45 Szakale lata (koncert)
16.10 Film o filmie
16.25 "Roseanne" (serial)
16.50 "Właściwy niebieski" (serial)
17.40 "Słoneczny patrol VI" (serial)
18.30 "Beverly Hills 90210" (serial)
19.20 Prognoza pogody
19.30 DTV
19.50 Wiadomości sportowe
20.00 "Wiatr w kieszeni" (film czeski)
21.20 Właśnie dziś
21.25 Magazyn piłkarski
21.40 "Columbo" (serial)
22.55 "Smocze bliźnięta" (film hongkong.).

■ TC 1:

7.30 Sezamie, otwórz się (dla dzieci)
8.00 "Jühele" niedziela (dla dzieci)
10.00 Wiadomości
10.05 Obiektyw
10.35 "Niezwykłe przygody kryminalistyki" (serial)
11.25 Nad listami telewidzów
11.35 Kalendarium
11.45 Czechosłowacki tygodnik filmowy
12.00 Debata
13.00 Wszystko o domu i ogrodzie
13.35 Dokument o V. Syrovátce
13.50 "Pasterz i królewna" (bajka)
14.45 Śpiewnik domowy
14.50 Magazyn chrześcijański
15.30 "Ogień Gabriela" (serial)
16.15 "J. Y. Cousteau" (film dok.)
17.05 "Dziesięć wieków architektury" (serial dok.)
17.20 Piramida (teleturniej)
17.50 Słowo świąteczne
17.55 Prognoza pogody
18.00 Wiadomości
18.05 Antena
18.40 "Silvanowie" (serial)
19.00 Wieczorem na ekranie
19.10 Wieczorynka
19.20 Sportka
19.30 Wydarzenia, pogoda
19.50 Bramki, punkty, sekundy
20.00 Videostop (teleturniej)
20.45 "Naszyjnik" (serial)
21.35 "Jak się żyje z nieboszczykami" (dok.)
21.50 Wiadomości
22.00 Niedziela sportowa
22.10 Magazyn piłkarski
22.45 Hokejowy weekend
23.00 "Biała jest noc" (film kanad.)
0.25 "60"

■ TC 2:

7.00 Euronews, 8.10 Uniwersytet TV, 8.55 Niedzielny poranek, 9.50 Lapidarium, 10.05 To najlepsze z klasyki, 10.25 MŚ w narciarstwie klasycznym (5 km kobiet), 11.20 Jeszcze jestem tutaj (publicyst.), 11.50 Klub Muzyczny, 12.30 Ego, 12.50 MŚ w narciarstwie klasycznym (15 km mężczyzn), 14.10 Kim jest... (D. i E. Žáčokowie), 14.35 Temat, 15.35 "Milionowa miłość" (musical), 16.55 "Panika" (film franc.), 18.25 Leonard Bernstein o muzyce, 19.30 "Szpiedzy" (serial), 19.55 Wieczorem na ekranie, 20.00 Paszkwil (mag.), 21.00 "21", 21.30 "Dziesięć wieków architektury" (dok.), 21.45 Francois Truffaut (portret reżysera), 23.20 Kawiarnia "Na Porębie" (publicyst.), 0.05 Debata, 1.05 "21".

■ PRIMA:

7.30 Sport koktajl, 8.00 "Paczka Robina" (serial), 8.45 "Tom i Jerry" (serial), 9.00 "Wojowniczy kaczor" (film anim.), 9.05 "Rozbitkowie" (film anim.), 10.35 "Ojcowie też ludzie" (film norw.-bryt.), 10.45 "Strażnicy wszechświata" (serial), 11.00 "Kaskaderzy" (serial dok.), 11.45 Świat '97, 12.00 "Środkowa Floryda" (film dok.), 12.55 "Planeta życia" (serial dok.), 13.45 "Zaznanie gór" (film franc.), 15.35 "Jak trudno być dziadkiem" (komedia USA), 17.20 "Królestwo dziczy" (serial dok.), 17.25 "Sita rodu" (serial), 18.15 10 x odpowiedz (teleturniej), 18.55 Prognoza pogody, 19.00 DTV, 19.15 Pivrncowa jedenastka (pr. piłkarski), 20.00 "New York, New York" (musical), 22.35 Wiadomości, 22.40 "Ośmiornica II" (serial), 23.50 Żyto (show H. Pawłowskiej).

PONIEDZIAŁEK 24 LUTEGO

■ NOVA:

6.00 Śniadanie z Novą
8.30 "Właściwy niebieski" (serial)
9.20 "Kojak" (serial)
10.10 "Sezon przemian" (film USA)
11.50 "Książę Valiant" (serial anim.)
12.15 "Słoneczny patrol VI" (serial)
13.00 "Beverly Hills 90210" (serial)
13.45 "Młodzi i niespokojni" (serial)
14.25 "Tak płynie czas" (serial)
15.10 "Cosby show" (serial)
15.35 "Alien Nation" (serial)
16.30 As (lista przebojów)
17.30 Magazyn piłkarski
18.20 Zaryzykuj (teleturniej)
18.45 Karuzela (teleturniej)
19.20 Prognoza pogody
19.30 DTV
19.50 Wiadomości sportowe
20.00 "Dallas" (serial)
20.50 "Akta X II" (serial)
21.40 Właśnie dziś
21.45 Obywatelskie judo
22.10 "Szpital Chicago Hope II" (serial)
23.00 "Żonaty z zobowiązaniami" (serial)
23.25 "Szansa na przetrwanie 99:1" (serial)
0.15 Dzwońcie do dyrektora
0.40 "Afrodyzjaki" (serial).

■ TC 1:

6.00 Studio 6
8.30 "21"
9.00 Wiadomości
9.05 Sezamie, otwórz się
9.35 "Tajemnice Sylwestra i Twity'ego" (serial animowany)
9.55 "Na polu karnym" (film czeski)
11.05 Antena
11.35 Videofashion
12.00 Wiadomości
12.05 Poszukiwanie zagubionego czasu
12.25 Uśmiechy Ireny Kačírkowej
13.05 Kalendarium
13.15 Obiektyw
13.45 Odpowiedzi na listy telewidzów
13.55 Klucz (magazyn)
14.25 O zdrowiu (magazyn)
14.40 Magazyn rolniczy
15.00 Proszę wejść (magazyn)
15.25 Piramida (teleturniej)
16.00 Wiadomości
16.05 Studio Oaza
16.55 Klocki (dla dzieci)
17.05 Piskięta (dla dzieci)
17.55 Prognoza pogody
18.00 Report
18.15 Trzymaj się! (pr. ekolog.)
18.35 Było, nie było (teleturniej)
19.00 Szczęśliwych dziesięć
19.10 Wieczorynka
19.20 Wieczorem na ekranie
19.30 Wydarzenia, pogoda
19.55 Bramki, punkty, sekundy
20.00 "Dziki kraj" (serial, 1/12)
21.55 Do oporu (publicyst.)
22.35 Wiadomości
22.45 "Namiętność Mr. Beana" (dok.)
23.40 Trzymaj się! (pr. ekolog.)
24.00 Auto-motorewia
0.30 Leonard Bernstein o muzyce.

■ TC 2:

7.45 Aktualności TVS, 8.00 Euronews, 9.00 TV Edukacyjna, 9.30 Studio 6, 10.25 MŚ w narciarstwie klasycznym (10 km mężczyzn), 11.50 "Sławna droga do śmierci" (film dok.), 12.45 Aerobik z Barą, 12.50 MŚ w narciarstwie klasycznym (10 km kobiet), 13.45 "Sprfouchlata" (skryta kamera), 13.50 Jak kręcono "Dziki kraj" (dok.), 14.10 "Czar dziczy" (film dok.), 15.00 "Łowca krokodyli" (serial), 15.45 Auto-moto rewia, 16.15 Europa dziś, 16.45 "Skarby świata" (dok.), 17.00 Uniwersytet TV, 17.45 "Omega" (pr. dok.), 18.00 Echa sportowe, 19.00 Romale (mag.), 19.20 Premiery teatralne etc., 19.30 OK pop, 19.50 "Sprfouchlata" (skryta kamera), 19.55 Wieczorem na ekranie, 20.00 Dziesięć razy o "Oskarach" (serial dok.), 20.50 C. Debusy'ego gra F. Maxián, 21.00 "21", 21.30 To najlepsze z klasyki, 21.50 "Amerykańską noc" (film franc.), 23.40 "Dwudziesty wiek naszego człowieka" (film dok.), 1.20 "21".

■ PRIMA:

7.00 "Dżentelmeni i małe panienki" (serial), 7.05 "Przygody jeża Sonika" (serial), 7.30 Tydzień w regionie, 8.00 "Mężczyzna w domu" (serial), 8.25 Telezakupy, 8.35 Akta '97, 8.50 Propozycje Primy, 9.05 10 x odpowiedz (teleturniej), 9.55 Magazyn dla pań, 11.10 "Milagros" (telenowela), 11.50 "Królestwo dziczy" (serial przyrod.), 12.20 "Świat fantazji" (filmy anim.), 13.05 "Kamień marzeń" (serial), 13.30 "Madlenka" (serial), 13.55 S.O.S (przebieg muz.), 16.35 Temo, 16.45 "Paczka Robina" (serial), 17.30 Dobry wieczór, 18.00 Party, 18.50 Minuty regionu, 18.55 Prognoza pogody, 19.00 DTV, 19.15 Akta '97, 19.30 "Mężczyzna w domu" (serial), 20.00 O zakładi (gra-zabawa), 20.40 "Borsalino i spółka" (film franc.), 22.20 Wiadomości, 22.25 "Inspektor Regan" (serial), 23.15 "Planeta życia" (serial dok.).

● POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 22 LUTEGO

■ PROGRAM 1:

7.00 W drugim planie
7.15 "Z Polski" (reportaż)
7.30 Wszystko o działce i ogrodzie
8.00 Agrolinia
8.30 Wiadomości
8.45 Tęczowy Music Box
9.10 Ziarno (program red. katolickiej)
9.55 5 - 10 - 15 (dla dzieci i młodzieży)
10.50 Dreszcze
11.20 Kwadrans na kawę
11.35 Test (magazyn konsumenta)
11.50 Wiadomości
12.00 "Australia Bena Croppe" (serial dok.)
13.00 Walt Disney przedstawia
14.20 MŚ w narciarstwie klasycznym (skoki K 90)
16.25 "Bill Cosby show" (serial)
17.00 Teleexpress
17.30 Rozrywki rodzinne
17.55 Transantarctica
18.10 "Klient" (serial)
19.00 Wieczorynka: "Krecik i samochodzik"
19.30 Wiadomości
20.00 "Myszy i ludzie" (film USA)
22.10 Wieczór z Alicją
22.55 Sportowa sobota
23.25 Zawsze wygra blues
24.00 "Pin" (horror kanadyjski)
1.40 "Extra large" (serial, odc. ost.).

■ PROGRAM 2:

7.00 Panorama
7.10 Muzyka folkowa
7.30 Tacy sami
8.00 Spotkanie z Hanną Barberą
8.30 Programy lokalne
9.35 "Gdzie są dwaj albo trzej zebrani w imię moje" (pr. dokumentalny)
10.00 Małe ojczyzny: Jak Słupiacy...
10.30 "William" (serial, odc. ost.)
11.00 Kręciola (pr. Jerzego Owsiaka)
11.30 Cuda pogody: "Wiatr i fale" (serial dok.)
12.00 "Jan Serce" (serial, 1/10)
13.05 Muzyczne spotkania ze znakiem zapytania
13.55 "Szada i Wyszki oraz..." (film dok.)
14.35 Siedem misteriów według Stasysa
15.00 Familiada (teleturniej)
15.30 "Bar Atlantic" (serial)
16.00 Benefis Iwony Bielskiej
17.00 "Zagubiony w czasie" (serial)
17.45 Rozwiązanie zagadek muzycznych
18.00 Panorama
18.10 Programy lokalne
18.35 Va banque (teleturniej)
19.05 Wydarzenie tygodnia
19.35 Szalone liczby (dla dzieci i młodzieży)
20.00 Czas na sport
20.50 Słowo na niedzielę
21.00 Panorama
21.30 Sympatyczny program dla miłych ludzi
22.00 "Prawdziwe wyznania" (film USA)
23.45 Reporterzy dwójki przedstawiają
24.00 Panorama
0.10 Sport telegram
0.15 Noc muzycznych życzeń.

■ TELE 3:

6.00 "W ZOO" (serial), 6.30 "Człowiek z gór" (serial), 7.00 "Srebrny koń" (serial), 7.40 "Namiętność" (telenowela), 8.55 Osobliwości, 9.10 Program dnia, 9.15 Sobota z TV Katowice, 10.50 Weekend w śniegu, 11.00 "Pod słońcem Afryki" (serial), 11.30 W cztery świata strony (mag.), 12.00 Aktualności, 12.05 Bez zakłóceń (pr. muz.), 12.30 Liga licealna (teleturniej), 13.30 Gol (mag.), 13.45 Weekend na śniegu, 14.00 "A w sercu ciągle maj" (serial), 15.00 Aktualności, 15.05 Program dnia, 15.10 "Animaniacy" (serial), 15.30 Mistrzowie iluzji (pr. estrad.), 16.30 Ale kino (mag.), 17.00 "Sobota w Bytkowie" (telenowela), 17.30 Młodzi gniewni, 18.00 Panorama, 18.10 Aktualności, 18.30 "Rodzinna karuzela" (serial), 19.15 Muzy (mag.), 19.30 "Doktor Kildare" (serial), 20.00 "Romantyczne przedsięwzięcie" (komedia kanad.), 21.50 Program na niedzielę, 22.00 Aktualności, 22.05 Weekend na śniegu, 22.15 Sport, 23.00 "Pan na Żuławach" (serial), 24.00 Noc z TV Katowice, 2.00 "Wspaniały Kandynski" (film ang.), 3.30 "Zabić, aby żyć" (film USA), 5.00 "Niegrzeczni panowie" (serial), 5.30 "Wieczny włóczęga" (serial).

■ POLSAT:

6.15 P.M.A.M. GRAIMY, 7.00 Disco Relax, 7.50 W drodze (mag.), 8.15 Automania (mag.), 8.30 Dance World, 9.00 Plac Słoneczny 4 (dla dzieci), 9.30 "Candy-Candy" (serial), 10.00 "Rajska plaża" (serial), 11.00 "Opowieść do poduszki" (film USA), 12.35 "O puchar świata" (film ang.), 14.05 Reportaż, 14.30 Oskar (mag.), 15.00 "Taniec na ulicach" (serial), 16.00 Informacje, 16.15 Oto Polska (mag.), 16.45 "Powrót do Edenu" (serial), 17.45 Fundacja Polsat, 18.15 Miss Telewizji, 18.45 Informacje, 19.00 Disco Polo Live, 19.50 Losowania Lotto, 20.00 "Grom w raju" (serial), 21.00 "Cobra" (serial), 22.00 "Utajona furia" (film USA), 23.55 "Ned i Stacey" (serial), 0.25 Playboy, 1.25 "Czterdzieści stopni w cieniu" (film USA).

NIEDZIELA 23 LUTEGO

■ PROGRAM 1:

7.00 Rolnictwo na świecie: Dania (1)
7.15 Notowania
7.45 Dom
8.05 Poranek filmowy
8.35 Teleranek
8.55 Likwidator: Bomba
9.00 "Flipper" (serial)
9.45 Zaczarowane kalosze Williama
10.00 "Zostaw albo podwój" (film USA)
11.40 Spotkania z Janem Pawłem II
12.00 Anioł Pański (modlitwa Ojca Świętego)
12.20 Ludzki świat. Rozmowy o....
13.00 Wiadomości
13.10 MŚ w narciarstwie klasycznym (15 km do kombinacji)
14.30 "Kariera Nikodema Dyzmy" (serial)
15.30 Skąd ta wrażliwość
16.00 "Las z przecenę" (reportaż)
16.25 "Słonie na bezkresnej pustyni"(serial, 2)
17.00 Teleexpress
17.25 Śmiechu warte (pr. Tadeusza Drozdy)
17.50 DTV (pr. Jacka Fedorowicza)
18.10 "Doktor Quinn" (serial)
19.00 Wieczorynka: "Myszka Miki i przyjaciele"
19.30 Wiadomości
20.00 "Savannah" (serial)
20.55 Zwyczajni niezwyczajni
21.30 Rozwiązanie konkursu audiotele
21.35 Sportowa niedziela
22.20 Widziałam (pr. publicystyczny)
22.50 "Portret potrójny - Estonia" (film dok.)
23.50 "Listonosz" (film prod. Hong Kong-Chiny).

■ PROGRAM 2:

7.00 Echa tygodnia (dla niesłyszących)
7.30 "Savannah" (serial)
8.20 Słowo na niedzielę (dla niesłyszących)
8.25 Powitanie
8.30 Programy lokalne
9.30 Reportaż o telewizji więziennej
10.00 Ojczyzna polszczyzna
10.15 Alina Puchała "Rap - Lap - Baja" (teatr)
11.00 "Duchy cudów" (film dok.)
12.00 "Upiór w operze" (film USA)
13.30 Niepokorna literatura: Stachura
14.25 30 ton! (lista przebojów)
15.00 Familiada (teleturniej)
15.30 Ulica Sezamkowa (polska wersja)
16.00 Bezludna wyspa
17.00 "Beverly Hills 90210" (serial)
17.45 Halo Dwójka
18.00 Panorama
18.10 Programy lokalne
18.35 Va banque (teleturniej)
19.05 7 dni świat
19.35 Dlaczego to my?
20.00 Linia specjalna
21.00 Panorama
21.40 "Barton Fink" (film USA)
23.35 Recital Jolanty Fryszyńskiej
0.05 Panorama
0.15 Sport telegram
0.20 Magazyn jazzowy.

■ TELE 3:

6.00 "W ZOO" (serial), 6.30 "Dzieci i piosenki" (serial), 7.00 Oj, ni ma jak Lwów, 7.30 Z życia Archidiecezji (mag.), 8.00 "Chuck, Jones, Special" (serial), 8.30 "Widget" (serial), 9.00 "Przygody Speeda Błyskawicy" (serial), 9.30 "Metropolie świata" (serial dok.), 10.00 Klub globtrotera, 10.40 Koszalek Opałek (dla dzieci), 11.00 Wirtuoz akordeonu, 11.30 Dziecięcy Magic Show, 12.00 Aktualności, 12.05 Sport, 13.00 "The science show" (serial), 13.30 "Doktor Kildare" (serial), 14.00 Telefoniada, 15.00 Aktualności, 15.05 Program dnia, 15.10 "Czarodziej z Oz" (serial), 15.35 "Opowieść o rekinach" (serial dok.), 16.30 Kinoman (teleturniej), 17.00 Gość dnia, 17.15 Studio Gol, 18.00 Panorama, 18.10 Aktualności, 18.30 "Ed, koń, który mówi" (serial), 19.15 El TV Music, 19.30 "Świat ogrodów" (serial dok.), 20.00 "Mój nowy rewolwer" (komedia USA), 21.50 Program na poniedziałek, 22.00 Aktualności, 22.05 Sport, 23.00 "Joshua Tree" (film USA), 0.30 Film fabularny, 2.00 "Przeklęta miłość Leisenbohg'a" (film niem.-franc.), 3.30 "Parallels" (film USA), 5.00 "Kierunek" (serial).

■ POLSAT:

6.00 P.M.A.M. GRAIMY, 7.00 Disco Polo Live, 7.50 Jesteśmy (mag. relig.), 8.15 Smakosze i rozkosze, 8.30 Fashion TV, 9.00 Klip klaps (lista przebojów), 9.30 "Jogi, łowca skarbów" (serial), 10.00 Disco Relax, 11.00 "Pomoc domowa" (serial), 11.30 "She TV" (serial), 12.30 "Fałszywe złoto" (film USA), 14.15 Reportaż, 14.30 Kalejdoskop (pr. publicyst.), 15.00 "Benny Hill" (serial), 15.30 Dyżurny satyryk kraju, 16.00 Informacje, 16.15 "Karolina w mieście" (serial), 16.45 "Któredy w górę" (film USA), 18.40 Moim zdaniem (komentarz), 18.45 Informacje, 19.00 "Tekwar" (serial), 20.00 "Herkules" (serial), 21.00 "Biały pałac" (film USA), 22.55 Na każdy temat, 23.55 Magazyn Teatru Otwartego.

PONIEDZIAŁEK 24 LUTEGO

■ PROGRAM 1:

6.00 Kawa czy herbata?
8.00 "Murphy Brown" (serial)
8.30 Wiadomości
8.40 Szóstka na szóstkę
9.05 Gimnastyka dla przedszkolaków
9.15 Mama i ja (dla mamy i trzylatka)
9.30 Domowe przedszkole
9.55 Porozmawiajmy o dzieciach
10.05 "Doktor Quinn" (serial)
10.50 Piraci (teleturniej)
11.10 Telezakupy
11.15 Zrób to tak, jak my: Coś w prezencie
11.30 Pół godziny teatru
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes (magazyn rolniczy)
12.20 Magazyn Notowań: Lista 300-stu
12.50 Miniatury: Krzysztof K. Baczyński "Poezje"
12.55 MŚ w narciarstwie klasycznym (10 km kobiet)
13.50 Giełda pracy, giełda szans
14.05 Studio Telewizji Edukacyjnej
14.50 No problem! (język angielski)
15.00 Wiadomości
15.10 Żyć skutecznie!
15.15 Program dnia
15.25 "Szkoła złamanych serc" (serial, 1/52)
15.50 Luz (dla młodych widzów)
16.15 Szatnia (dla dzieci)
16.40 Tydzień Prezydenta
17.00 Teleexpress
17.25 "Moda na sukces" (serial)
17.50 Po prostu pop
18.10 Forum (pr. publicystyczny)
19.00 Wieczorynka (filmy przyrodnicze)
19.30 Wiadomości
20.10 Gabriela Zapolska "Panna Maliczewska" (teatr)
21.55 MdM czyli, Mann do Materny, Materna do Manna
22.30 W centrum uwagi
23.00 "Piekło rzeczywiste" (reportaż)
23.30 "No smoking" (film francuski)
1.50 Wiadomości.

■ PROGRAM 2:

6.45 Kurs języka angielskiego
7.00 Panorama
7.05 Sport telegram
7.10 Poranny magazyn Dwójki
7.50 Akademia zdrowia Dwójki
8.00 Program lokalny
8.30 "Rodzinna menażeria" (serial)
9.00 Świat kobiet
9.30 Cuda pogody: "Zagadka mgły" (serial dokumentalny)
10.00 Krzyżówka 13-latków (dla dzieci)
10.25 MŚ w narciarstwie klasycznym (10 km mężczyzn)
11.20 Familiada (teleturniej)
11.40 Muzyczne nowości dwójki
12.00 Transmisja obrad Zgromadzenia Narodowego
13.00 Panorama (w przerwie obrad)
15.00 "Spider-man, człowiek pająk" (serial)
15.25 Akademia zdrowia Dwójki
15.35 Nie tylko w koszarach
16.00 Panorama
16.10 Studio sport: NBA
17.00 Dopóki żyje ostatni świadek
17.30 Programy lokalne
18.00 Panorama
18.10 Programy lokalne
18.35 Koło fortuny (teleturniej)
19.05 7 dni świat
19.35 Krzyżówka 13-latków (dla dzieci)
20.00 "Z archiwum X" (serial)
20.45 Halo Dwójka
21.00 Panorama
21.30 Sport telegram
21.40 Auto (magazyn motoryzacyjny)
22.05 "M.A.S.H" (serial)
22.30 Dwa światy Leona Szestowa
23.00 "Biuro" (serial dok., odc. ost.)
23.50 Lęki, obawy, nadzieje (2)
0.05 Panorama
0.15 Spotkanie z Wielką Orkiestrą Symfoniczną Polskiego Radia w Katowicach.

■ TELE 3:

6.00 "Czarodziej z Oz" (serial), 6.30 "Życie zwierząt" (serial), 7.00 TV Polonia, 8.40 Muzyczne promocje, 9.00 Aktualności, 9.05 Poranek z TV Katowice, 11.00 Program dnia, 11.05 "Namiętność" (telenowela), 11.40 Dziś w Teletrójce, 12.00 Aktualności, 12.05 "Mój nowy rewolwer" (komedia USA), 13.40 "Świat ogrodów" (serial dok.), 14.05 Bliżej Trójki, 14.20 Rock kwadrans, 14.35 Kleks (dla dzieci), 15.00 Aktualności, 15.05 Program dnia, 15.10 "Zuzia i jej przyjaciele" (serial), 15.35 "Operacja przyroda" (serial), 16.05 "Morskie wyzwania" (serial dok.), 16.30 Dziś w Teletrójce, 16.45 Rozmowa tygodnia, 17.00 Sport, 17.30 Dziś w Teletrójce, 17.50 Portrety miast, 18.00 Panorama, 18.10 Aktualności, 18.30 "Maria Celeste" (telenowela), 19.15 Dzień w regionie, 19.30 "Wielkie przygody XX wieku" (serial dok.), 20.00 "Przyjadek Canaveral" (serial), 20.45 "Poza rok 2000" (serial), 21.50 Program na wtorek, 22.00 Aktualności, 22.15 "Namiętność" (telenowela), 22.45 Przegląd wydarzeń tygodnia, 23.00 Z życia Archidiecezji (mag.), 23.30) Poselskie spotkania, 24.00 Obserwatorium, 0.30 "Cudowna planeta" (serial), 1.30 Cat Stevens (przeboje), 2.00 "Coddie Woodlawn" (film USA), 3.30 "Sępy" (film USA), 5.00 "Londyn w ogniu" (serial), 5.45 Muzyczne promocje.

■ POLSAT:

6.00 "Kojak" (serial), 7.00 Poranek z Polsatem, 7.55 Poranne informacje, 8.00 Polityczne graffiti, 8.15 Klub Fitness Woman, 8.30 "Czarodziejka z księżyca" (serial), 9.00 "MacGyver" (serial), 10.00 "Żar młodości" (serial), 11.00 "Powrót do Edenu" (serial), 12.00 Disco Polo Live, 13.00 P.M.A.M. GRAIMY, 13.30 Miss Telewizji, 14.00 Dyżurny satyryk kraju, 14.30 Klub satyryków, 15.00 HALÓGRAIMY, 15.20 YelYelYel, 15.30 "Czarodziejka z księżyca" (serial), 16.00 Informacje, 16.15 Czas na naturę (mag.), 16.45 Trzy kwadraty (gra-zabawa), 17.10 Kalambury, 17.40 "Skrzydła" (serial), 18.10 "Świat według Bundych" (serial), 18.40 Moim zdaniem (komentarz), 18.45 Informacje, 19.00 "MacGyver" (serial), 19.50 Losowania Lotto, 20.00 Film na telefon: "Kto tu pracuje?" (film USA) lub "Ofiara miłości" (film USA), 21.45 Reportaż, 22.00 Informacje i biznes informacje, 22.25 Polityczne graffiti, 22.35 "Gliniarz i prokurator" (serial), 23.30 Magazyn sportowy, 0.40 "Żar młodości" (serial).

Telewizja zastrzega sobie prawo zmian w programie.